

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

GECE KUŞU
& BİR YARASA
BİR KIZA
ÂŞIK OLDU

KENAN HULUSİ
KORAY

"BİR GÜN HEPİMİZİ İLERİDE BEKLEYEN
ÖLÜM, O KADAR GÜZEL OLARAK
KANATLARINI AÇMIŞTI Kİ, UYANDIRACAK
OLSAYDIM, BU KANATLARIN BİRDENBİRE
HAVALANARAK BAŞKA BİR TARAF
GİDECEKLERİNİ ZANNEDİYORDUM."

Türk korku edebiyatının değeri geç anlaşılmış kalemi
Kenan Hulusi Koray'dan, birlikte okunması oldukça
manidar iki tekinsiz öykü: "Gece Kuşu" ve "Bir Yarasa
Bir Kıza Âşık Oldu."

Ülkemizde korku kültürünün önemli başvuru
kaynaklarından *Gerisi Hikâye* podcast programını
hazırlayıp sunan yazarlar Demokan Atasoy, Işın Beril
Tetik ve Galip Dursun'un sonsözüyle...

KAPAK GÖRSELİ
YAĞIZ EYİİŞLEYEN

www.ithaki.com.tr

9 786052 650240
/ithakiyayinlari

İthaki X 2022

- 1) Kenan Hulusi Koray - Gece Kuşu & Bir Yarasa Bir Kıza Âşık Oldu
- 2) Ernst Raupach - Ölülerini Uyandırmayın
- 3) Demokan Atasoy & Işın Beril Tetik & Galip Dursun - Gerisi Hikâye'den Vampir Öyküleri: Gök Girsin Kızıl Çıksın - Çakma Diş - Güneş'in Talipleri
- 4) Luigi Capuana - Vampir & Ölümciül Tesir
- 5) Mehmet Berk Yaltırık - Kan Sahibi
- 6) Aleksey K. Tolstoy - Vourdalak Ailesi
- 7) Uğur Kılınç - Vampirin İtirafı
- 8) Mary Elizabeth Braddon - Muhterem Leydi Ducayne
- 9) Théophile Gautier - Ölü Sevgili
- 10) Eric Stenbock - Bir Vampirin Gerçek Öyküsü & Öteki Taraf

Kenan Hulusi Koray

1906'da İstanbul'da doğdu. Çarşamba İlkokulu, Mercan Ortaokulu ve İstanbul Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne başladı. 1928'de Türk Tarih Encümeni'nin kütüphanesinde memur oldu. İlk hikâyeleri 1928 yılında *Servet-i Fünun* dergisinde yayımlandı. Daha sonra bu dergi sayesinde bir araya gelen altı arkadaşıyla Yedi Meşale adlı grubu kurdular. Otuz yedi yıllık hayatına birçok eser sığdıran yazar, 1943'te hayatını kaybetti.

Gece Kuşu & Bir Yarasa Bir Kıza Âşık Oldu

Kenan Hulusi Koray

İthaki Yayınları - 2287

İthaki X 2022: 1

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*

Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Yayıma Hazırlayan: *Serdar Soydan*

Düzeltili: *Yankı Enki*

Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*

Kapak Görseli: *Yağız Eyüçleyen*

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Mehmet Büyüktırna*

1. Baskı, Aralık 2022, İstanbul

ISBN: 978-605-265-024-0

Sertifika No: 63989

© **İthaki**, 2022

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ İthaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul

Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık

Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul

Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com

Sertifika No: 48625

KENAN HULUSİ KORAY

Gece Kuşu & Bir Yarasa Bir Kıza Âşık Oldu

GECE KUŞU

Amcam doktorluğundan daha ziyade aile arasında garip hikâyeler anlatmakla tanınmıştı. Bir akşam hepimizin gözlerini birer birer arayarak belki de inanma kabiliyetimizi yalnız ona vergi olan tuhaf ve kısa bir muayeneden sonra “Nasıl bir hikâye istiyorsunuz?” dedi. “Biz insanlar yalnız olabilir birtakım vakalara inandığımızı kendi kendimize daima telkin ettiğimiz hâlde, bir gün içimizden birinin gözleriyle gördüğü öyle bir hakiki vaka işitiriz ki ‘Adam sen de,’ deriz, ‘yalan!’”

Tekrar ve daha bir saniye evvel yaptığı gibi aynı hareketlerle, kimisi mavi, kumral yahut lacivert ve yeşil gözlerimizin içini, hakikatte kendisinin vakit vakit hiçbir mana ifade etmeyen gözleriyle bir şey çekip çıkarıyormuş gibi bir kere daha muayeneden geçirdi.

“Yalan mı?” diye devam etti. “Bilakis en çok inanmak istemediğimiz şeyde hakikatin en çok hissesi vardır ve bir gün herhangi bir yerde sinirlerimize

hâkim olamamak korkusu ile onu reddetmiş, daha doğrusu güneşi balçıkla sıvamaya kalkmışızdır. Dinleyiniz...

“İki sene evvel Kayseri’de hükümet doktorluğu yaptığım sıralar, ağustos başlarındaydı. İki ay kadar Kayseri’nin Saraycık kazasına bağlı köylerde bir tefiş seyahatine çıkmıştım. Uğrayacağım bütün köyler boyunca yolum nahiye merkezlerine düşerse nahiye müdüründe, çok kereler köylerde muhtar evlerinde, bazı yol üstü hanlarda geceleyip yatıyordum.

“Bir gün Devedikenli’den öğle vakti kalkan yaylı akşam ikindiye doğru beni Gülmescit’e bıraktı. Ertesi sabah burada durmaksızın aşı yapmak üzere hemen Cihanbeyli’ye hareket edecektik. Ne gezer... Tam bir hafta, Gülmescit köyünde ister istemez kaldım.

“Gülmescit, Devedikenli’den sonra hafif bir meyllle yükselmeye başlayan dağların hemen eteğindedir. Karşıdan baktığınız zaman hiçbir vakit oturulacak bir yer gibi tahmin etmezsiniz. Hatta ağaçlarını da gördüğünüz hâlde her nedense sizi pek öyle oyalamaz, kendi kendinize şurayı bir geçsem dersiniz, bir Cihanbeyli’ye varsam.

“Yaylı, dağ eteğine kurulmuş köyün en tepesinde, muhtarın kapısı önünde durduğu zaman aşağı yukarı on dört on beş yaşlarında kadar bir kız beni karşıladı.

“Sarı saçları omuzlarına dökülmüştü. Henüz onları yeni yıkadığı anlaşılıyordu. Ve gözlerinin içi yepyeşildi. Güzel, temiz bir basma entari giymişti. Kolları dirseklerinden itibaren bir su gibi şeffaf gözüküyordu. Her şeyden evvel muhtarın temiz aileli bir adam olduğuna sevinmiştim.

“İçeri girip yaylıda ve güneş altında boğulmuş kafamı soğuk su ile biraz toz topraktan temizleyince muhtar beni arka bahçeye davet etti.

“Gülmescit’e gelirken gördüğümüz sık ağaçlar muhtarın bahçesinden itibaren yavaş yavaş dağ tepesine doğru çıkıldıkça boy atan bir yükselişle buradan uzuyor ve sağ tarafta, gecenin köyü birdenbire bastığını tahmin ettiğim yerde, ağaçlardan hemen kurtulup aşağı tarafta bir deniz vehmini veren bir uçurumla bitiyordu.

“Muhtar, daha Gülmescit’e gelmeden haftalarca evvel nahiye müdürü tarafından bana tanıtılmıştı. Bilhassa kızının üstüne fevkalade düşküncü ve civarın en iyi avcılarındandı. Zaten muhtarın kızı beni içeriye aldığı daha ilk dakikalar hemen bir katlı evin ön sofasında güzel, Belçika marka bir çiftte asılıydı ve muhtarla bahçede oturduğumuz sıralar av merakından bahsettiği zaman da yeni bir avdan henüz döndüğü için masanın üzerinde yine bir çiftte duruyordu.

“Uzatmayalım. Gülmescit muhtarı için söylene-

cek birçok şeyler vardır. Tahtadan yapılmış iki kişilik koltukta muhtarla yan yana oturup birer kahve içtiğimiz dakikalardı. Sağ tarafta günün az sonra kaybolup gecenin bastıracağı yerden birdenbire bir çığlık koptu. Muhtar deli gibi fırlamıştı.

“Fakat bütün sporculuğuna rağmen ayakları ağır kımıldıyordu. Hemen önüne geçtim, uçuruma birisinin düştüğünü zannediyor, daha geldiğim dakikalar kopan felaketten kendi kendimde müthiş bir uğursuzluk buluyordum.

“Vaka hiç de düşündüğüm gibi çıkmadı. Sık ağaçları sol tarafıma alıp bir saniye içinde tepeye tırmanan ovamsı düzlüğe kıvrılınca, iki kanadının boyu yarım metreyi geçen bir yarasanın, kanatlarını sık sık kapayarak muhtarın kızını başından sardığını gördüm ve birdenbire pençeleri saçlarına yapışacak olursa ancak kesmekle kurtarabileceğimizi hatırlayarak geriye döndüm. Belki de on adım ötede, yanında konuştuğumuz masa üzerindeki çiftelyi bütün içindekilerle iki kanadın arasına tam bir isabetle boşalttığımı hatırlıyorum. Menhus kuş acı bir çığlıkla ve çifteden çıkan dumanların sardığı hava içinde süratle bir iki defa döndü. Uçurumun hemen kenarında, Gülmescit’e bakan büyük kayanın yanı başından aşağı bir kurşun hızıyla düşüp kayboldu. Muhtarın kızı bayılmıştı.

“Az evvel de söylediğim gibi bu vaka Gülmescit’te

beni bir hafta kalmaya mecbur etti. Muhtarın kızını tam bir hafta bırakamadım. Yüzü birdenbire solmuştu. Her saat geçtikçe kanında tuhaf bir kayboluş hissediyordum. Âdeta teninin bir tarafından görülmeyen bir süzgeç pembe rengini yavaş yavaş emiyordu. Onun yerine sapsarı bir deriden bir maske geliyor ve gözlerinin taze bir ilkbahar yaprağına benzeyen içerisi, bahardan yaza ve sonbahara dönen bir yaprak gibi koyu fakat az sonra yeşili gider gitmez ancak damarları kalacak kadar azar azar sönüyordu.

“Hikâyemin belki de yeni başlıyor zannettiğiniz bir tarafındayım. Fakat birdenbire bitmek üzere olduğunu söylemeye mecburum. Muhtarın kızını kanatlarıyla sarmak isteyen yarasayı uçurumun alt tarafında aramaya çıkarken, ertesi sabah hemen kapının önünde bulduk. Tahmin ettiğim gibi tam baş hizasından bir yara almıştı. Göğsü en delik kulakların bile işitemeyeceği bir inilti ile alçalıp yükseliyordu ve hiçbir vakit kurtulmasına imkân yoktu. Bugün Gülmescit muhtarının yarasayı hemen kapıda görüp kendisine gösterdiğim ilk dakikaları hatırlıyorum. Uzun uzun ve ellerini kanatlara dokundurmadan pek ürken bir hisle bakıyordu. Sonra birdenbire, belki de lüzumsuz ve imkânsız bir arzuyu söylemiş gibi sıkılarak ‘Acaba,’ diye konuşmak istedi, ‘onu kurtarmak imkânı yok mu hiç?’

“Muhtarın ne demek istediğini daha iyice anla-

mak üzere gözlerini arayıp aramadığımı bilmiyorum. Sadece ‘Yok,’ dedim. ‘Yazık,’ diye mukabele etti ve daha fazla tek bir kelime söylemeksizin içeri girdi.

“Yarasayı Gülmescit muhtarının kapısı önüne gelip düştüğü yerden bütün bir hafta kaldıramadık, daha doğrusu koparamadık. Tuhaf bir şekilde toprağa yapışmıştı, orada sımsıkı duruyordu. Bir hafta sonra yine bir akşam üstü uçurum kenarından karanlığın kopmak üzere olduğu dakikalar, hizmetçilerden biri yarasanın öldüğünü haber verdi. Ve aynı saniyelerde muhtarın kızı gözlerini yavaş yavaş kapamıştı.

“Şimdi kendi kendime şunu düşünüyorum. Yarasayı vurmamış olsaydım yahut kurtarabilseydim Gülmescit muhtarının kızı acaba yaşayabilecek miydi? Bir türlü halledip içinden çıkamıyorum. Acaba siz ne fikirdesiniz?”

BİR YARASA BİR KIZA ÂŞIK OLDU

Bir yaz sonunda birdenbire fena bir vaziyete düştüm.
Kolitten hastalandım.

Kolitin bir kibar ve zengin hastalığı olduğunu bilirsiniz.

Paris Belediyesi'nin sağlık istatistiklerini karıştıracak olanlar kibar sosyete kadınlarının bir Légion d'honneur gibi onu iftiharla taşıdıklarını göreceklerdir. Onun için bu zenginlik hastalığı bende umduğunuz kadar fazla duramadı, derhal yerini bir başka hastalığa, müthiş bir sinir hastalığına bırakarak geçip gitti.

Bugün hikâyesini anlatmak istediğim gece yarısında da aynı hastalık içinde yaşadığımı söylemeye mecburum. Kulaklarım durmaksızın çınılıyordu. Bir koltuğa en küçük bir vuruşla kırılacak cam bir alet gibi kendimi bırakmışım ve bir gün, beni birdenbire alakalandıracak birçok şeylerin uzaklarda yavaş yavaş geçtiğini hissediyordum. Birtakım gizli vakalar benim haberim olmaksızın büyüyorlar, meydana ge-

liyorlardı, bir saniye birdenbire içerlerine ağıracaklar, benim için hazırladıkları bir vazifeyi bana teslim edeceklerdi. “Bunu yap!” diyeceklerdi. Hiç istemediğim hâde onlara boyun eğmekten başka bir şey de yapamayacaktım.

Birdenbire bir telefon zilini işittiğim zaman beni bekleyen böyle bir akıbetin ilk işaretine rast geldiğimi biliyordum. Telefonu açtım, ses uzaklarda ve titriyordu. Hatıralarımın üzerinden geçecek en büyük felaketlerin bile onu hiçbir vakit kulaklarımdan alamayacaklarını iddia edebilirdim. Kulaklarımdan diyorum, fakat yanlış söylediğimi biliyorum. Birdenbire gözlerimin önünde bir televizyon makinesi gibi, elleri ve çenesi müthiş bir ısıpazmoz içinde titreyen bir adamın konuştuğunu görüyordum.

“Doktor,” diye fısıldıyordu, “kızımı kurtardığınız takdirde bütün servetimi size derhal vermeye hazırım!”

Küçük odamın içerisinde tuhaf bir kımıldama olduğunu bugün hâlâ duyuyor gibiyim. Halbuki bir telefon ve kitaplardan başka orada hiçbir şey yoktu. Dört iskemle, iki koltuk, bir etajer her şeyi tamamlıyordu. Yalnız duvarda Conan Doyle’un bir resmi, kaşlarının altında güneşe bile gizli kalmış hakikatleri bir lahzada bulup meydana çıkaran gözleriyle Conan Doyle’un bir resmi duruyordu. Bununla beraber, onu hiçbir vakit düşünerek ve kastederek oraya koymuş değildim.

Nitekim biraz evvel söylemeyi unuttuğum küçük bir Napolyon heykeli de gene benim tarafımdan getirilmiş değildi. Kuzenim Napolyon'u seviyordu yahut Napolyon'un mektuplarına bütün servetini –hoş gençliğinden başka hiçbir serveti de yoktu ya– bütün servetini vermeye hazırdı. Bir gün “Sizin odanızdan başka,” demişti, “Napolyon'u misafir edecek bir oda bulamıyorum.” Ve daima hatırlayacağım küçük elleriyle koca askeri, tıpkı bir çiçekliğe bir lale ilıştırir gibi odanın bir köşesine bırakıvermişti.

Onun için, anlatacağım şeylerin Conan Doyle'un ruhu yahut odamdaki resmiyle ilişkisini hiçbir vakit yan yana getirmemenizi isterim. Yalnız, telefonu aldığım zaman ara yerdeki mesafe en aşağı iki saat olmasına rağmen, öteki tarafta bir kanat gibi çırpınan ihtiyar bir adamın yüzü gece içerisinde fosfor sürülmüş bir cisim kadar gözlerimin önünde parlak duruyordu.

Bir sonbahar gecesinin tam iki suları için bu anlattığım şeyin doğru olduğunu temin ederim. Bugün ona bir hayal bile diyemiyorum. Odamda ışık yoktu ve lamba oyununun yarı karanlık oda içerisinde bir cambaz numarası yapar gibi beni aldatmayacağından da emindim.

Hakikati söylemek lazım gelirse bu telefonu hiçbir vakit iyi karşılamadığımı söyleyeceğim. Hastaydım; etrafımda geçen birçok şeyleri gözlerimin bir

tarafına iliştirilmiş garip bir camla büyütüyor, asıllarından uzaklaştırıyordum ve hiç de bir hastayı tedavi edebilecek bir vaziyette değildim.

Bununla beraber bir yaprak hışıltısı kadar bana yalvaran sesi işitiyordum.

“Kasabanın içerisinde sizden başka bir doktorun olmadığını da biliyorsunuz.”

Benden başka bir doktor... 1929 yılının sonbaharında küçük Prama kasabası için bunu ister istemez söyleyeceğim. Eğer orada bir doktor değil de bir eczane bile aramış olsaydınız, bunu ancak bir hırdavat mağazasında bulabilecektiniz. Prama, Anadolu’nun bir tarafında, yavaş yavaş ve garip bir şekilde ölümünü hissettirmeyerek ortadan çekilip gidiyordu.

Birçok kereler doktorlara insancıl vazifelerinin daima hatırlatıldığını bilirsiniz. Anlatmak istediğim bir yarasa ile bir kızın hikâyesinde böyle bir şeyle karşı karşıya geldim mi? Buna derhal evet diyemem. Sadece bunu hissediyordum ve ortada doktorluk haysiyetimden başka korumak istediğim herhangi bir şey de yoktu.

“Evet,” diye konuştum; “fakat nerede oturuyorsunuz?”

“Teşekkür ederim doktor,” dedi, “Prama’ya o kadar uzak değil. Arabamı kapınızın önünde hazır bulabilirsiniz.”

Bir sonbahar gecesinde hiç de istemediğim hâlde beni birdenbire müşkül bir vaziyete sokan bu durum karşısında saat iki sularında uşağı uyandırmaktan daha başka bir şey yapamadığımı hatırlıyorum. Birçok kereler çözemediğim şeyler için onun kafasına danıştığımı itiraf ederim. Belki de hiçbir zaman benim işime yarayacak herhangi bir şeyi ondan öğrenememişimdir. Bana âdeta örümcek ağına avlanmış bir sinek kadar düşüncelerinde kapalı gelirdi.

Susar mıydı? Bunu yapmazdı. Eğer güneşin elli sene sonra hangi saatte hangi burca tesadüf edeceğini sormuş olsaydım, derhal dakikası dakikasına söylemeye kalkar, tuhaf bir hesapla bunu ispata bile çalışırdı. Fakat bütün bu hareketlerinde kafamın dinlendiğini yahut çözmek istediğim herhangi bir meselemin yavaş yavaş açıldığını duyardım. Nitekim son bir defa bunu yapmaktan kendimi kurtaramamıştım.

Birdenbire “Nasıl?” dedi. “Prama’nın dışarısında mı? Öyle anlaşıyor ki, yarasalar mahzeninin bulunduğu evden sizi çağırmış olacaklar!”

Yarasalar mahzeninin bulunduğu ev.

Yavaş yavaş kendime geliyordum.

Koltuğumda, bir araba çingırağının beni birdenbire götürecektir olan sesine kadar, yarasalar mahzeninin büyük hurafesini kendi kendime hatırlamaya çalıştım. Kasabaya geldiğim günden beri onu mütemadi-

yen işitiyordum: Prama'nın dış tarafında, toprakların tahta bir çitle başladığı yerde bütün hâdiselerin değiştiğini söylüyorlardı. Âdeta Wells'in bir hayal romanı gibi başka birtakım insanlar tarafından idare edilen bir memleket gibi onu dinlemiştim.

İşin hakikatine gelince, her şeyin sakın olduğu bir dakika, Prama'nın kuytu havasını dinleyecek olanlar, uzaklardan vahşi kuş seslerinin birbirine karışmış bir şekilde yuvarlana yuvarlana kasabayı istila ettiklerini duyacaklardı. Bu sesler daha ziyade gecelerin, gürültü ve çığlık içinde duyuluyordu. Aydınlık gecelerde, korkunç birtakım kuş hayaletlerinin kasabanın üzerine alçalarak ve müthiş ürpermelerle dolaştığını iddia edenler vardı.

Bununla beraber hiç kimse bu seslerin aslını bilmiyordu da. Sadece Prama'ya iki saatlik ötede, bir münzevinin senelerden beri kendi kendine yaşadığı muhakkaktı. Orada tam tabiriyle bir kuş enstitüsü kurmuş, hayatını bir pul koleksiyonuna veren bir adam gibi, bütün dünya hâdiselerinden uzak, kendi kendine yaşayıp gidiyordu.

İhtiyar uşağı "Evet," diye konuştu, "böyle bir seyahate ümit ederim ki gitmekten derhal vazgeçeceksiniz?"

"Fakat," dedim, "bütün bunların uydurma bir vehim olmadığını kim iddia edebilir?"

"Bir vehim mi?" diye atıldı. "Bütün deniz kazala-

rının bu tekinsiz çiftlik önünde olduğunu bir tarafa bıraksak bile vahşi kuş seslerini şimdiye kadar işitmemiş gözüküyorsunuz.”

Birdenbire kapımın önünde bir araba sesi, konuştuklarımızı da, her şeyi kesti. Islak yol üzerinde sarı bir ışık, kapalı bir kupa arabasının ışığı gözüküyordu.

Kapıyı siyah redingotlu bir uşak açtı. Odanın içerisinde, kolları iskemle üzerinden aşağı doğru sarkan sarı bir pijamadan başka hiçbir şey gözüküyordu.

Sarı bir pijama... Bu hikâyenin daha baş tarafında bunu daima hatırlıyorum. Âdeta vurulmuş bir insanın kolları gibi sarkıyordu. Cansızdı yahut daha bir dakika evvel, içerisinde en kuvvetli bir kanın dolaştığı bir insan vücudunda, birdenbire bir zehir aşılanaarak orada hareketsiz hâle getirilmişti.

Etler pörsüktü, sadece kemikler, bütün sertliğini, bir kemik tozu oluncaya kadar muhafaza etmeye çalışan kemikler gözüküyordu. Ve tıpkı geçtiğim yolların üzerinde şimdi hatırlayabildiğim fosfor sürülmüş topraklar gibi, bu kemiklerin sarı pijama içinde birer birer kırıldıklarını, tarihten önceki bir hayvan gibi orada yürüdüklerini görüyordum.

Bir dakika için bütün canlı hareketleriyle halıların üzerinde sürtünerek ayaklarıma doğru geleceklerini düşündüm. Buna rağmen dimdik orada durmaktan

başka ne yapabiliirdim? Gözlerimi daha iyi görebilmek için açıyordum ve istiyordum ki aydınlık yahut hakikat bana yardım etsin. Fakat gördüklerimden daha başka hiçbir şey göremiyordum.

Birdenbire, odanın başka bir tarafından “Siz!” dedi. Bu, telefonda işittiğim fısıltılar gibi bir şeydi. “Bu zahmetinizi nasıl ödeyebilirim?”

Karanlığın içinde bir kemik hareketinden başka bir şey yoktu. Elini uzattı, sarı pijamanın içerisinde gördüğüm bir kemik parçası gibi hareket ediyordu. Kapıdan içeri girer girmez hissettiğim fosfor aydınlığı bu elin parmaklarına bir manikür gibi sürülmüştü.

“Büyük bir felaket içindeyim,” diye anlattı. “Bana yardım ediniz!”

Bugün profesörün sesinden başka bu gece de hiçbir şey hatırlamadığı mı söyleyecek olursam, bana inanmanızı isterim. Bununla beraber, bu ses hafızamda o geceden kalmış bir şey de değildir. Bunu da itiraf ederim. Eğer bu sesi hatırlıyorsam, onu başka birisi –benim dışımda olan başka birisi– gizli bir ses makinesi gibi orada saklamıştı. Şimdi bir kıza âşık olan bir yarasanın hikâyesini anlatırken, bütün kelimelerin kulaklarıma birer birer akıtıldığını, duyuyordum.

“Eğer kızımı kurtaracak olursanız...”

“Müsterih olunuz,” diye kekeledim. “Herhalde kızınızı iyi bir muayeneden geçireceğime emin olabilirsiniz.”

“Evet,” dedi, “iyi bir muayene...”

Bunu o kadar dalgın söylemişti ki, bir dakika, vücudunu kaybetmiş gibi hareket eden bu adamın onu çağırdığını hissetmiştim. Odanın bir tarafındaki lacivert kadife perde yavaş yavaş aralanacaktı, hayal gibi bir şey –fakat baştan aşağı renkli olduğunu düşünüyordum– bize doğru yürüyecek, tam önümüze geldiği dakika yukarıya doğru bir asansör gibi uzayacak, sonra başından aşağı ve cismine temas ettikçe rengini bir parça daha kaybederek vücuduna bir elbiseden daha uygun geçecek yahut bu kımıldayan renk onu birdenbire saracak, bir insan, benim gibi bir insanla birdenbire karşı karşıya geldiğimi zannedecektim.

Hakikaten odanın bir tarafında duvarı baştan aşağı kaplayan koyu lacivert bir perdeden başka hiçbir şey yoktu. Nihayet taraflarında sarı madeni halkalar gözüktüyordu, onları cüzamlı bir insanın gözleri gibi müthiş bir parıltı içinde görüyordum. Perdeyi hafifçe araladı.

“Giriniz,” dedi.

Oda hafif bir kızılık içindeydi.

“Onu uyutabilmek için bu renkten başka bir renk bulamadım!”

Ayaklarımızın ucuna basa basa yürüyorduk. Odanın içerisinde o kadar mebzul ve dünyamıza yabancı bir sükûnet vardı ki, ayaklarımızın altındaki

halılara rağmen onu bir kurşun gibi ağır hissediyorduk.

“Uyuyor!” diye yatağa koştı. “Üç gündən beri bu ilk defa olan bir şey!”

Sonra birdenbire “Ne dersiniz?” dedi, “Onu derhal muayene etmek istiyor musunuz?”

Hakikaten odanın içerisinde kızıl renkten başka bir şey gözükmüyordu. Âdeta bu kızıl rengin bu oda içerisine bir toz gibi serpildiğini görüyordum.

Yatağa doğru yavaş yavaş sokuldum. Onu daima hatırlıyorum: Eğer ölümü canlı olarak yapmak lazım gelse, bunu da bana verseler, onu bir Cellini gibi sırtımda kaçırmaktan başka ne yapabilirdim? Bir gün hepimizi ileride bekleyen ölüm, o kadar güzel olarak kanatlarını açmıştı ki, uyandıracak olsaydım, bu kanatların birdenbire havalanarak başka bir tarafa gideceklerini zannediyordum.

“Hayır,” dedim kısaca, “Uyanmasını bekleyebiliriz. Daha evvel, hastalık hakkında sizi dinlemek isterim.”

Yavaş yavaş geldiğimiz odaya geçtik.

1340 ile 1450 arasında yaşamış bir Bizans tarih yazarının Ayasofya’dan Vatikan Kütüphanesi’ne aşırılmış eski bir kitabını karıştıracak olanlar Marmara’nın bir tarafında Permos isimli bir kasabadan bahsedildiğini göreceklerdir. Bu çalınmış kitabın yaprakları

arasında ofort sürölmüş kadar silik bir haritanın uç noktalarına giderlerse eski Permos'un bir tarafında küçük bir manastırın işaretlendiğine de rasgelirler.

İki yüz sene kadar evvel Papa Dokuzuncu Celemente'in Vatikan kitap mahzenlerini karıştırırken bir çuval içerisinde elde ettiğı bu kitapta Bizans için o kadar harikulade şeyler yazılmadığı muhakkaktır. Bizans tarihçisinin belki de farkında bile olmaksızın verdiği birkaç küçük nottan başka hemen hemen bir şey gözökmüyordu. Sadece Permos'taki eski manastırın işaretlenen yeri, bu kitapta elde edilebilecek tarihsel hazinenin en ele geçirilmez kıymetlerinden birisiydi.

Bugün orası için 'küçük bir manastır' kelimelelerini kullanıyorsam, hakikati yanlış bile söylediyimi biliyorum. Permos Manastırı bin sene evvel bir manastırdan daha ziyade gizli bir dehliz gibi hakikatlerin ötesinde yaşıyordu. İmparator Jüstinianus'un siyasal hasımlarını sürdüğü bu mahzeni şimdi ziyaret etmek isteyenler, kemik iskeletlerden başka orada bir şey bulamayacaklardır. Profesöre bugün oturduğu ev için eski bir Ayasofya kitabının yazdığı bu hikâyeyi o gece anlatıp anlatmadığımı hatırlayamıyorum. Belki de Permos Manastırı'nın bir engizisyonundan daha başka bir şey olmayan tarihini hastalığının içinde hatırlayamamıştım bile. Sadece müthiş bir ter içindeydim ve mütemadiyen su içiyordum.

Profesör “Her şeyden evvel,” dedi, “bir dakika size kendimden bahsetmeye mecburum. Bunu ister istemez yapacağım. Çünkü kızımın hayatını anlatabilmek için... Hatıralarımın garip bir şekilde arkaya doğru uzadıklarını hissediyorum. Daha sonra hepimizin hayatında tersine akan bir nehrin daima yaşadığını teslim ediniz. Tersine akan bir nehir! Fakat hiçbir vakit gençliğimizde bunu düşünmemişizdir. Nitekim ben de düşünmemiştim. Aşağı yukarı yirmi beş sene evvel Bombay’a tayin edildiğim vakit konsolosluk işlerinde vaktimi dolduracak büyük hâdiseler yoktu. Boştum ve sıkılıyordum. Şarka seyahat yapmış insanların hayatını karıştırmış olanlar, yakalandıkları bir koleksiyon merakının baş tarafında daima böyle bir sıkıntı ile karşı karşıya gelmişlerdir. Eğer Amerikalı tabiat âlimi William Cooks’un garip maceralarını okuyup işitmiş olsaydınız, benim de hayatımda böyle bir sıkıntıyı derhal teslim edebilirdiniz. William Cooks’un kuş ilmine ait ortaya attığı kitaplar boş ve sıkıntılı bir insanın nihayet tarafta kapılabileceği bir araştırma merakından başka bir şey değildir. 1880 Eylül’ünde Kaliforniya’dan bir kotra ile hareket eden William Cooks, Amerikan nüfus dairelerinin kaydettiğine göre serseri bir sergüzeştçi idi. Fakat Tahiti adalarına adım atar atmaz, küçük bir kuş sesi hayatının bir tarafında gizli kalmış ve meraklı bir hazinenin anahtarını birdenbire çevirivermiştir. Bu-

gün William Cooks'un avladığı garip kuşlar koleksiyonuna biçilen kıymetin ne kadar olduğunu tahmin edebilirsiniz: 500.000 sterlin! Ben hayatımın baş tarafında kendim için böyle bir şey iddia etmiyorum. Fakat bir gün Bombay'daki evimin verandasında oturduğum sıralarda birdenbire geriye döndüğüm zaman altından bir kafes içinde yeşil kanatlı bir kuşun oraya bırakıldığını görmüştüm. Yeşil kanatlı bir kuş... Fakat hiçbir vakit böyle bir şeyi size anlatabileceğimi biliyorum. Bir üzüm tanesi kadar, yapınca gözleriyle bana doğru bakıyordu. Ve eğer bir dakika kafesin içerisinden odaya havalanacak olursa garip bir Hint boyası gibi sıcak bu kanatları yavaş yavaş eriterek odanın havasını bir deniz altı kadar yeşile çevireceğini hissetmemiştim. 'Kim?' dedim, 'Seni buraya kim getirmiş olabilir?' Kafesin içinde kımıldamıyordu. Sadece bu yeşil renk, bir ultra şua gibi odanın içerisine yavaş yavaş yayılıyor, baş tarafındaki küçük ve hareli bir sorguç, odanın bütün sükûnetine rağmen belirsiz bir rüzgârla harekete çalışıyordu. Birdenbire, odamı temizleyen hizmetçi kadın 'Zannedersem,' diye konuştu, 'onu çok güzel buldunuz.' 'Evet,' diye cevap verdim, 'Öyle bir yeşil ki bizim, şöhretleri bütün Avrupa'ya yayılmış olan çinilerimizin renginden daha güzel!' 'Unutmayınız,' dedi hizmetçi kadın, 'Hindistan en güzel çiçeklerle en güzel kuşların memleketidir.' İşte, Bombay'daki

kuş koleksiyonu merakım böyle küçük ve sade bir konuşmayla başladı. Bununla beraber Bombay'daki boş günlerimin avcılık hikâyelerini size hiçbir vakit anlatacak değilim. Öyle zannediyorum ki hatıralarım, onları yalnız kendileri için muhafaza ediyorlar. Sadece şunu söylemek istiyorum ki, bir gün İstanbul'a dönmek lazım geldiği vakit, Bombay'daki evimin bahçesinde bütün bir kuş koleksiyonunu yanımda götürebilmek için ancak bir furgonun kiralanması lazım gelmişti. Bugün size anlatmak istediğim şeylerin hemen baş tarafında, benim hayatımı yoklamak isteyenlerin birçok kereler bana daima sordukları bir soruya geliyorum. İstanbul'a döner dönmez Prama'yı niçin seçtim? Tuhaf ve doğru bir sual. Belki de Prama'nın tarihsel vahşetinde doğrudan doğruya beni yoklamak isterken, bana karşı çekilmiş iyi bir hançer de olabilir. Böyle bir sorgu ile hiçbir vakit benim elimde olmayarak meydana gelen birçok şeyler için beni tuzağa düşüreceklerini ümit ediyorlar. Fakat Permos Manastırı'nın yerini bilen bir insan için ümit ederim ki bu geniş sahayı tercih etmekten daha başka yapacak bir şey yoktu."

"Şu hâlde," diye atıldım, "Permos Manastırı'nın bulunduğu yeri demek ki biliyordunuz?"

Yaşlı adam yutkundu. Ve sonra anlatmaya başladı.

“Bunu inkâr etmiyorum. Sadece Vatikan Kütüphanesi’ne aşırılmış kitaptan hiçbir vakit haberim yoktu. Fakat Permos Manastırı’nı ziyaret ettiğiniz dakikalarda tesadüf edeceğiniz eski bir Bizans kitabesi, Permos’un hakiki tarihini size olduğu gibi anlatacaktır. Nitekim Permos’un müthiş hakikatini ben de orada öğrendim. Öyle görüyorum ki Permos’u siz de biliyorsunuz. Eğer ortada bir sır varsa benim kadar buna siz de müşriksiniz. Ortada, bir sır... –bunu tekrar ediyordu– bir sır var. Belki de yalnız ikimiz biliyoruz. Yahut başka birisi daha biliyor: Dokuzuncu Clemente... Kızımın Permos’a yerleştiğim günler, hayatımın bu karışık ve birdenbire hurafelerle karşılaşan dakikalarında meydana gelmiştir. Belki de İmparator Jüstinyanus’un gözlemini oydurmak için yarasalar mahzenine attırdığı siyasal hasımlarının bulunduğu yer, beni hiçbir vakit alakadar etmeyebilirdi. Fakat Hindistan’dan getirdiğim kuş çeşitleri üzerinde bir hakikati elde etmeye çalışıyordum. Yapacak birçok işlerim vardı. Nesilleri bin seneden daha ileriye giden kuş çeşitleri üzerinde muhtelif zehirlere karşı en iyi serumu verebilecek bir muafiyet aşısı arıyordum. Permos Manastırı’nın yarasalar mahzeniyse benim için bir altın hazinesinden farksızdı.

“Bütün bu çalıştığım dakikalarda her şeyden evvel karımı hatırlamaya mecburum. Eğer İstanbul’a

geldiğim günlerde onu birdenbire kaybettiysem herhalde beni suçlu çıkarmayacaksınız. İkimizin arasına yeni bir şey daha ilave etmek için çalıştığı ayların nihayetindeydi. Müthiş bir doğum sancısı içinde kıvranıyordu. Gözlerini bana doğru yavaş yavaş açarak hayatını kurtarabilmek için bileklerimi sımsıkı yakaladığı dakikalar Prama'nın bende umduğu kudret bende olsaydı bu düşünülmüş fakat mevhum şeyi onu kurtarabilmekten daha başka neye harca-yabilirdim?

“Fakat o, hiçbir vakit ölümle mücadele etmiyordu. Onu birdenbire bir tarafa bırakmış ve üstüne bütün kuvvetiyle abanmış ölümü katiyen duymak istemeksizin her şeyi bende ümit ediyordu. Niçin? Çünkü bütün hayatıyla bana bağlanmıştı. İyi, fena her şeyin benim ellerimden yahut benim kafamdan çıkacağına inanılmış gözüküyordu. Çünkü benim karımdı; bana merbuttu.

“Yalnız, onu kurtarabildim mi? Eğer bıraktığı bir çocuk ortada varsa, onu kurtardım. Nitekim son dakikalarında bunu kendisi de hissetmişti. Gözleri kapalıydı ve yavaş yavaş ölümü sayıklıyordu. Her şeyi dudaklarında dinmeyecek bir fısıltı kadar sakın gözük müştür, ölümün bir nefes olarak dudaklarında kalmasından başka el ile tutulabilir bir şey yoktu. Bir nefes... Bunu yüzümde hissediyordum. Fakat kızımın yaşadığını işittiğim dakikalar bu nefesi orada birdenbire kaybetmiştim.

“Sadece bir ölüm ve doğuştan sonra, elde etmek istediğim hakikatle hayata beni bağlayan hakikati birleştirebildim mi? Bunu yapamadığımı da şimdi görüyorum.

“Yirmi beş sene evvel karısını birdenbire kaybeden bir insan için ümit ederim ki bir kız çocuğun ne demek olduğunu bileceksiniz. İlk dakikalarda bunu hissetmiyor muydum? Karım gençti. Onunla geçirdiğimiz birçok dakikalar... Hem de nasıl... Onları hatırlıyorum. Hiçbir vakit öleceği bir dakika değildi. Çünkü koşu için hazırlanan bir kısrak gibi bilekleri daha yeni terliyordu. Bu kemikleri bir dakika kıracak olsaydınız içerlerinde bir süt usaresinden başka bir şey bulamayacaktınız. Fakat felaketleri unutmak, bilirsiniz ki yapabileceğimiz en büyük oyundur. Bir nekahet yahut akan bir su gibi unutmak... Bunu yapıyordum. Ve her şeyden evvel, Permos Manastırı’nın çözmek istediğim bir sırrı vardı.

“Bütün bu dakikalarda kızım için ne düşünüyordum? Tabiatın içinde onu bir hayvan gibi yetiştirmekten başka bir şey beni alakadar etmiyordu. Bugün bir hayvan gibi diyorum, kendisini toprak yahut bir ilim yaprağının arkasına bırakmış bir insan için bu en tabii bir şeydir. Bir dakika, Rousseau’nun *Emile*’ini hatırlayınız. Eğer Rousseau ortaya bir *Emile* çıkardıysa, hayatında hiçbir vakit bir çocuk tadı tatmamış olan Rousseau’nun elinden, böyle bir

Robenson'u ortaya koymaktan başka ne gelebilirdi? Sadece Rousseau bize bir numune vermiştir ve tabiatın içinde yetişecek bir insan çocuğunun bütün tehlikelere karşı en büyük muafiyet aşılarıyla aşılınmış olacağını ileriye sürmüştür.

“Hakikaten, yapmak için kendi ellerine bıraktığım hayatını, kuş seslerinin arasında böcekler ve yapraklarla beraber bir *Emile* kadar serbest geçirdi.

“Daha on yaşına geldiği vakit bahçenin nihayetinde, küçük bir odada kendi kendine yaşadığı dakikaları hatırlıyorum. Ağaç yaprakları arasında denizle beraber öten yahut Permos Manastırı'nın kuşları ona tabiatı öğreniyorlardı. Bu seslere bayılırdı. Nitekim en ağır hasta olduğu dakikalarda, hayatının en yakın arkadaşı olan bu sesleri odasının etrafında işitiyorsunuz, orada dolaşıyorlar. Kulaklarını daima ağaç yapraklarına vermiş bir insan için, vahşi bile olsa, bu seslerin delicesine söylemek istedikleri hikâyeyi hakikaten dinlemenizi isterim.

“Eğer onu bir teşrih masasına yatırmak lazım gelse bütün bu seslerin bir su kadar hafif olarak onun içerisine dolduğunu göreceksiniz. Bana gelince, kendisini bir tabiat laboratuvarına vermiş bir adamdan, bu hareketinden daha başka bir şey beklenebilir miydi? Kaldı ki, doğrudan doğruya kızım büyük bir zevk alıyordu ve küçük laboratuvarda benimle kuş müstehaseleri yahut Permos Manastırı'nın vahşi ya-

rasa kuşları üzerinde çalıştığı günler hayatının en zevkli dakikalarını duyuyordu.

“Hikâyemin burasında size anlatmak istediğim şeyler için hakiki bir dönüm noktasına geldiğimi hissediyorum ve bir dakika için 1928 yılının Prama açıklarındaki deniz kazasını hatırlamanızı isteyeceğim.

“Şimdiye kadar Permos Manastırı’nın hurafeli hayatını dinlemiş olanların bu kazaları sık sık işittiklerini bilirsiniz. Nitekim Yedinci Andronikos zamanındaki bir fırtına kazası, tarihin Permos’ta kaydettiği deniz kazalarının en büyüklerinden birisiydi.

“Andronikos’un Roma’ya gönderdiği altın hediyeler, 366 tayfaıyla beraber Permos’un müthiş kayalıklarında parça parça olmuştu. Gemide Bizans’ın en güzel kadınlarından 27 kadın vardı ve genç bir kapitan, Andronikos’un papaya hediye ettiği kıymetli bir İncil kitabını taşıyordu.

“Bugün Andronikos’un bir fırtına gecesinde parçalanmış gemilerinin Permos’ta kazaya uğradığı kayalıkları gezmek isteyenler bu kayalıkların garp tarafına doğru manastırın hemen bittiği yerde büyük bir deniz feneri harabesine rast geleceklerdir. Bu fenerin yosun dolu ve ıslak kovuklarına tünemiş kuşlardan başka orada görülecek bir şey yoktur. Fakat Bizans tarih yazarının Ayasofya’dan aşırılmış kitabında Andronikos hazinesinin bulunduğu yeri bu fener harabesinden daha başka hiçbir işaret de tayin edemez.

“Andronikos tarafından papaya hediye edilen altın hazine arasındaki mavi taşın hikâyesi de bu kayalıkların arasında başlamıştır.

“Bin seneye yakın bir zamandan beri, sularda kaybolduğu tarihten itibaren bu taş hiç kimsenin eline geçirdiğini zannetmiyorum. Paris büyük pırlanta pazarlarının kataloglarını karıştıracak olanlar, Andronikos’un mavi taşına ait izahatın yan tarafını bir işaretle boş bırakılmış göreceklendir.

“Bununla beraber 1500 ile 1700 arasında, birinci Lort Salisbury ahfadı elinde bir mavi taşın dolaştığını da işitmişsinizdir. Bu taş, iki yüz sene kadar, Andronikos’un papaya hediye ettiği mavi taş diye, Lort Salisbury ailesinin en kıymetli bir mücevheri olarak saklanıyordu. Fakat bir gün, Papa Dokuzuncu Clemente’in eline geçmiş tarih kitabından sonra, bu taşın birdenbire gözden kaybolduğu görülüp Papa Dokuzuncu Clemente ‘Eski Arşivler Koleksiyonu’ ismini verdiği bir makalede bu taşın bütün inceliklerini meydana koymuştu. Taşın üzerinde o kadar ehemmiyete lâyık bir şey yoktu. Fakat güneşe tutulduğu takdirde taşın nısıf kutrundan iki milimetre bir mesafede siyah bir yıldız gözüküyordu. Halbuki Lort Salisbury ailesinin elindeki mavi taşta böyle bir işaretin bulunmadığını söylerler.

“Bugün Permos’un efsanelerine inanmış olanları dinleyecek olursanız, Permos’taki bütün şeametin bu taştan ileri geldiğini iddia edeceklerdir.

“Yalan! Katiyen! Eğer Permos'ta bir sır ve bir şeamet varsa, bunu hiçbir vakit mavi taşta aramalıdır. Sadece mavi taşın üzerinde, onu arayanların kulaklarına gelen seslerle bir hayalet karaltısı, mavi taşta her şeyi değiştirmiştir. Fakat bu hayalete rağmen gecenin herhangi bir dakikasında, Permos Manastırı'nın küçük tepesine çıkacak olanlar taş kovukların arasına çekilmiş bir kayak gölgesinin beyaz bir su buharı gibi orada kımıldadığını göreceklerdir.

“Andronikos hazinesini ele geçirmek için çalışan bu balıkçı kayıklarının müthiş akıbetini hiçbir vakit mavi taşta aramayınız. Onları en yakın bir vaka gibi hatırladığım vakit, bir ruh kadar suların üzerinde titrek gezen hareketlerini görür gibi oluyorum! Permos sularını, zerrece ürkütmek istemeyen bir hafiflikle, âdeta su içerisinde kayan bir balık gibi oraya yavaş yavaş sokuluyorlar. Nereye gidiyorlar?

“Kulenin penceresinde onları takip edemiyorum. Bir dakika kürek sesleri kesiliyor. Sonra aniden bu küreklerin hızla çekildiklerini işitiyorum. Sular genişliyor ve bir rüzgâr teması gibi bu suların genişlemesini kalbimin üzerinde hissediyorum. Fakat her şey o kadar süratle oluyor ki onları yeniden kaybeder gibi oluyorum. Ve çok kereler bütün bunların bir fırtına içerisinde geçtiğini de itiraf ederim. Âdeta Permos körfezindeki mavi taş bizzat tabiat muhafaza etmek istiyordu. Nitekim Permos körfezini

boşalan bir yağmur ve fırtına dakikalarından sonra sabaha karşı dinlediğim vakit, bir insan çılgılığının Prama kasabasına doğru yavaş yavaş ürperdiğini işitmişimdir. Ertesi sabah Prama'nın içine yolladığım bir uşak, Permos kenarlarında balık tutmak isteyen bir balıkçının daima çıldırma haberinden başka bir şey getirmemiştir.

"1928 yılının 22 Mayıs gecesinde de her şeyin böyle bir ölüm dakikası için çok daha evvelden hazırlanmış olduğunu biliyordum. Sular düz bir kılıç gibi sakin. Elinizi bu sathın üzerine dokunduracak olsaydınız en uysal bir hayvan derisi kadar temiz ve pürüzsüz gözüken satıhta bir kımıldanmanın olacağını hiçbir vakit tahmin edemezsiniz. Sadece büyük ağaç yaprakları arasında kuşlar telaşla gidip geliyorlardı.

"Bir fırtına gecesinin yavaş yavaş başlamak üzere olduğu bu dakikalarda, bir *Emile* kadar tabiatın içine yalnız bıraktığım kızımı kontrolden başka bir şey düşünmediğimi itirafa mecburum. Kulenin deniz tarafına bakan penceresini açmıştım. Taş merdivenlerin üstünde denizden daha büyük bir sükûnetle oturuyordu. Fakat bir dakika birdenbire ayağa fırladığını gördüm. Başını gökyüzüne kaldırarak etrafı yavaş yavaş kokluyordu, bunu hissediyordum.

"Rüzgâr saçlarında o kadar uçuyordu ki, bir an onu kollarından tutarak yukarıya ve sükûnete çekmekten kendimi alamamıştım. Tıpkı bir gemicinin

hareketlerinde olduğu gibi belki de gece yarısında gelecek bir felaketi anlamış gözüküyordu. Gözlerini görmüyordum fakat içerlerinde ne olduğunu hissediyordum. Sulara, deniz ve yapraklara karşı büyük bir şefkat duyuyordu.

“Pencereleri kapadım. Sabaha kadar yağmur, deniz istilası, fırtına ve müthiş tabiat çığlıkları içinde onu kendi kendine bıraktım.

“1928 gecesinin Prama’yı altüst eden bu hikâyesinde her şeyin sabahleyin açılarak ortaya çıkacağını tahmin etmiştim. Bir dakika yatağımın içerisinde bütün felaketleri bir an hissettiğimi de söyleyebilirim. Belki de fırtınanın içerisinde hiçbir şey duyulacak gibi değildi.

“Bununla beraber gece ortasında bir çığlığın Prama kasabasına doğru vakit vakit uzadığını işitiyordum. Onun için sabahleyin pencereyi açtığım vakit, durulmuş tabiatın alt tarafında, her şey bir mezarda olduğu kadar sükûnet içinde gözüküyordu.

“Fakat küçük odasının ön tarafında kızımı bulduğum vakit yanına koştuktan başka bir şey yapamamıştım. Dünya üzerinde onun gençliğinden daha genç hiçbir şey yoktu. Bunu hissediyordum. Kalbi, saçları, nefes alışlarıyla bana bir hazine gibi geliyordu.

“İlk defa onun yanında onu evlendirmeyi düşündüğüm dakikalar... Bunu hiçbir vakit yapamayacak

myıdım? Yirmi beş sene evvel karısını kaybetmiş ve kızına alışmış bir baba için bunun ne kadar zor olduğunu imkânı yok düşünemezsiniz. Yalnız o dakika bunu düşünmüştüm. Koluma girmişti. Bana neler anlatıyordu, bunları hatırlayamıyorum. Birdenbire ‘Ah!’ dedi, bunu hatırlıyorum ‘Müthiş!’

“Yosunların üzerinde birisi cansız yatıyordu. Deniz ancak ayaklarına kadar gelebiliyor, suların sesi bir nabız kadar yavaş yavaş işitiliyordu. Birdenbire bu kazaya uğramış delikanlının ellerine bakmaktan kendimi alamamıştım. Vücudunun bir tarafında bu eller sımsıkı kapalı duruyordu.

“‘Tamam,’ diye haykırdım. ‘Mavi taşı eline geçirmiş olacak. Mavi taş!’

“Halbuki onu katiyen elime geçirmeyi düşünmüyordum. Yalnız bir şeametten daha ziyade sahibine bir saadet getireceğini düşündüğüm bir taşı ve bir gün, Bizans tacı Andronikos sülalesinin elinden kaybolarak gelmemek üzere uçtuysa, bunu mavi taşın kaybolmasında buluyordum.

“‘Tamam,’ diye tekrarlardım –ve tıpkı bir kırbacla vurulur gibi– bu avuçları açmak için kızımı üzerine doğru fırlattım. Oraya birdenbire düşmüştü. Tırnaklarını bu kansız ellere doğru bir parstan daha vahşice geçiriyordu. Âdetâ tırnakların birer birer kırıldıklarını bile işitiyordum. Fakat onları açamıyordu. Şiddetle bir tarafa ittim. Bütün kuvvetimle kazaya

uğramış delikanlının bileklerine basarken, sol baş parmağını ayırdım. Vücudunun bir tarafında bir düğmeye basılmış gibi bu sıkılmış parmaklar birer birer çözülüyordu.

“‘Mavi taş!’

“Yazık... Avuçlarının içinde rengi kaçmış mavi bir deniz suyundan başka bir şey kalmamıştı.

“Bununla beraber bu manzaradan birdenbire dışarı çekildiğim vakit kızımınla beraber kazaya uğramış delikanlıdan başka harap bir tabiat ortasında hemen hemen bir şey kalmamış gibiydi.

“Eğildi, kalbini yokladı, nabızlarını tuttu, baş uçlarında ve ayakta duruyordum.

“‘Yaşıyor,’ dedi.

“Bunu gözlerimin içine baka baka söylüyordu. Şimdiye kadar orada görmediğim bir şey, birdenbire parlayıvermişti. O kadar ışıkla yanıyordu ki, bir saniye içerisinde gözlerinden damarlarına geçtiğini görüyordum:

“‘Yaşıyor!’

“Dudaklarından bu kelime bir fısıltı gibi çıkmıştı. Havaya dokunur dokunmaz bir rüzgâr oluyordu.

“Bugün, bu kazazede delikanlıyı hatırladığım vakit... Henüz yirmi sekizinden daha fazla gözükmüyordu. Açık bir alnı vardı. Kapalı gözlerinin siyah olduğunu fark ediyordum. İnce bir burun, ince bir çeneye doğru uzamıştı. Ölümün bu alnı üzerinde yavaş yavaş dolaştığını görüyordum.

“Onu baştan aşağı soydu. Odanın küçük taş ocağını ateşledi. İkisini yalnız bırakmaktan başka yapacak bir şeyim kalmamıştı. Fakat iki saat sonra bu küçük odanın arka taraflarında açtığım bir deliğe yavaş yavaş sokulduğumu itiraf ederim. Âdeta bir hırsız gibi korkuyordum ve ilk defa olarak kalbimin bir kulübeye benzeyen bu küçük oda yanında çarptığını hissediyordum. O kadar fazla atıyordu ki, bir dakika ihtiyar kalbimin birdenbire duracağını zannettim. Bir yaralının hareketlerinde olduğu gibi onu bastırdım. Gözlerimi deliğe iliştim. İçerisi aydınlıktı. Gündüz ortasında yanan ateş bir semender gibi ocakta kımıldıyor, hafif bir odun kokusu duyuluyordu.

“Bu kaza gecesinden sonra, bu küçük kulübe içerisinde ne gördüğümü acaba neden sormuyorsunuz? Onu merak etmediğinizi söyleyecek olursanız buna inanabileceğimi ümit etmeyiniz. Bilakis onu şiddetle merak ediyorsunuz. Bunu ben de biliyor yahut kestiriyordum. Fakat hakikatler... Onları gözlerimizle görmekten daha heyecanlı ne olabilir?

“Nitekim ikisi de şöminenin yan tarafında karşı karşıya oturuyorlardı. Delikanlının saçları taranmıştı. Üzerinde sarı bir pijama vardı. Sarı bir pijama. Bunu daima muhafaza ediyorum. Tıpkı bilinmeyen bir medeniyetten muhafaza edilen bir eser gibi. Onu yanımda, hatta üzerimde saklıyorum. Sarı bir pija-

manın kızımda başlayacak olan hikâyesini hiçbir vakit düşünmediğimi söyleyecek olursam herhalde bir paradoks yapmıyorum. Ona bir kumaş parçası vermemiştim ve bir gün, bir delikanlının mavi taş peşinde bir kaza geçireceğini de söylemiş değildim. Ancak bunu kendi kendine düşünmüştü.

“Ocakta taze bir ıhlamur kokusu duyuyordum. İkisinin de gözleri gözükmüyordu. Ne konuşuyorlardı? Bütün pervazları delerek kulaklarımı içeriye verdim. Delikanlı belki de mavi taşın kaybolan hikâyesini anlatıyordu. Bunu hiçbir vakit işitmedim. Yalnız hareketlerinin heyecanını hâlâ görür gibi oluyorum.

“Kulaklarımı biraz daha –bu tahta kulübenin yanık, çetin duvarlarına biraz daha– verdim. Her şey benim düşündüğüm gibi geçiyordu. Delikanlı mavi taşı aramaktan başka bir şey için buraya gelmemişti.

“‘Aydınlık gecelerde,’ diye konuşuyordu, ‘mavi taşın parıltısını Permos’ta mutlaka göreceğimi söylemişlerdi. Hakikaten yarasalar mahzeninden eski münzevi harabesine doğru uzatılan bir hattın batı zaviyesinde, denize düşmüş siyah bir yıldız kadar sulara parlak gözüküyordu. İçeriye daldım, onu elime geçirdiğimi hissetmiştim. Fakat aynı dakikada, kulaklarımın, suların içindeki bir sesle yırtıldığını işitiyordum.

“ ‘Yukarı fırladım. Bir yarasa kanadı, müthiş çırpınmalarla başımın üzerinde dolaşıyordu. Mavi taş

avuçlarımın içindeydi. Sımsıkı tutuyordum fakat bu yarasa ılığında, âdeta boğulacak gibi nefesimin tı-kandığını hissetmiştim. Menhus sesi kulaklarımdan uzaklaştırmak için bütün nefesimle haykırmak istedim fakat kendi kulaklarım onu hiçbir vakit bir yarasa ılığından fark edemiyordu. Sadece bu müthiş çırpınma içinde suların yükseldiğini duyuyordum. Gözlerim kapanmıştı.’

“Kazaya uğramış delikanlı, kızıma anlattığı şeylerde bir dakika durdu.

“‘Söyleyiniz,’ dedi, ‘beni nerede buldunuz? Mavi taş... Herhalde avularımdan onu siz almış olacaksınız?’

“Mavi taş... Hakikaten mavi taş nereye gitmişti?

“Bununla beraber delikanlının profilinde, kızıma karşı duyduklarını da görüyordum.

“‘Siz,’ dedi, ‘bir fırtına ile bir iek dalının hikâyesini biliyor musunuz?’

“‘Hayır,’ diye cevap verdi kızım.

“‘Bir gün, ihtiyar bir adam bir iek dalını toprağa dikmişti. Bir fırtına onu birdenbire koparıp bir tarafa attı. Eğer sabahleyin yoldan geçen birisi onu tekrar toprağa dikmemiş olsaydı, yeniden iek vereceğini kim iddia edebilirdi?’

“Bir hafta sonra, ikisini de ellerinde birer demet iekle yan yana gördüğüm zaman dudaklarından daha ziyade bana her şeyi anlatmış oluyorlardı.”

“Evet,” diye konuştum, “benim anladığımdan daha başka bana ne söyleyebilirsiniz?”

“Bütün bunlar kızımın hayatında, hikâyesinin birinci kısmından başka bir şey değildir. İkinci kısmın nerede başladığını öğrenmek istiyorsanız bunu derhal yapamayacağım. Ben bizzat hayatında her şeyi adım adım takip etmekle beraber hiçbir vakit bunun farkında olamamıştır. Şu hâlde, hayatında her şey kendisinin bile anlayamadığı bir şekilde ve hızla geçip gidiyordu.

“Bugün, aşağı yukarı bir sene sonra yeniden kazazede delikanlının hastalığına gelmek mecburiyetini duyuyorum. Bu hastalık onun hayatında birdenbire başlamıştır, ölümden kurtulduğu gecenin daha nihayetinde görünmez bir şeametin peşinde dolaştığını hissediyordu. İkisinin de hayatındaki esrarlı bir hikâyeyi anlatırken görünmez bir şeamet diyorum. Tabiatın içinde yaşamış ve her hakikatin başlangıcını araştırmış olan bir insanın dudaklarından bu kelimenin işitilmesi o kadar iyi bir şey değildir. Fakat ben den daha ziyade bunu kendisi söylüyordu. Ve doğrudur... Sabahları uyandığı dakikalarda onu büyük bir hayat içinde görüyorduk. Bahara yetişmiş bir dal gibi gözlerinde çiçekler açıyordu. Ona baktığım zaman elli yaşımı düşünmekten başka bir şey yapamazdım. Gideceğimiz bir tepeye yavaş yavaş yaklaşmak üzereydim. Bir, iki adım sonra hayatımda her

şeyin biteceğini biliyordum. Halbuki onu yirmi sekiz yaşının içinde o kadar büyük bir hızla adım alırken görüyordum ki hayatımdaki ölüm tepesi fersahlarca uzakta görünüyordu. Fakat her şeyin saatten saate değiştiğini de söylemeliyim. Sabahleyin birdenbire yeşeriyor, büyüyor, yaprak, çiçek ve yemiş veriyor, sonra birdenbire bir kış rüzgârı karşısında ölüme doğru koştuğunu görüyordum.

“Hakikaten, hayatında bunu şiddetle hissettiğimi itiraf ederim. Güneşin dünya yüzünden çekildiği her dakika onun da hayatından görünmez bir parça gider gibi oluyordu. Şu hâlde hayatına hükmeden gizli birisi vardı. Bu görünmez hâkimi bütün gayretime rağmen hiçbir vakit onun hayatından uzaklaştıramamışımdır. Bu kimdi? Çok kereler onu karşıma aldığım zaman bütün hayaletleri birer birer soruyordum. Gözlerine karaltılar yahut gece içerisinde hareket eden cisimler gibi bir şeyler görünüyordu. Fakat hiçbir vakit bu hayaletleri bana izah edememiştir. Sadece yüzünde her şeyi anlıyordum. O kadar sarı ve müthiş bir ölüm rengi alıyordu ki, onu görmüş olsaydınız bahçelik içerisinde ayaklı bir ölümden fark edemeyecektiniz.

“Zannedersen yavaş yavaş kazaya uğramış delikanlının size anlatmak istediğim müthiş akıbetine geliyorum.

“İki ay kadar evvel bir gece yarısını epey geçi-

yordu. Artık onu kendi kendine bırakmıştık. Hiçbir insan elinin onu tedavi için ulaşamayacağı garip bir his cüzamlısı gibi, aramızda öyle yaşıyordu. Ona dokunamıyorduk. Vakit vakit sesinin hırıltısını, bir kuş çığlığından daha başka türlü işitmemiştik. Eğer Permos Manastırı'nın eski bekçisini dinlemek lazım gelirse iki kolunun iki tarafında birer kanat hayaleti vardı. Permos Manastırı'nı gece birdenbire bastır-
dığı zaman bahçenin içerisinde bu kanatlar âdeta hissediliyordu. Bekçi bunu daima iddia etmiştir. 'Kapıdan daha görünür görünmez bu kanatları iki tarafında hissediyordum,' derdi. Belki de, karanlık gece içerisinde onun kollarından başka hareket eden bir şey yoktu. Fakat bize, aramızdan çekilerek başka birtakım kaideler içinde yaşayan garip bir adam geliyordu. Bugün söylemek istediğim gece içerisinde kapımın hızla ardına kadar açıldığından başka bir şey hatırlamıyorum. Kızımı birdenbire kapıda gördüğüm vakit beklediğim bir akıbetten başka bir şey düşünmemiştim.

“‘Nasıl?’ dedim. ‘Yoksa ölüyor mu?’

“Kendini koltuğa birdenbire bıraktı.

“‘Hayır,’ dedi, ‘fakat ortada yok.’

“Bunu, ölümünden daha müthiş bir hakikatle söylüyordu. Bir dakika, kapalı pencerelerin arkasından, iki tarafındaki kanat hayaletlerini yavaş yavaş oynatarak odamın içerisine geleceğini düşündüm.

Masamın üzerinde, boğuk kuş hırıltılarıyla bana bir şeyler söyleyecek yahut orada çırpınacaktı. Masanın gözlerini çektim. Evimin içinde bir yarasadan daha farksız dolaşan bu ölüm hayaletini yok etmekten başka bir şey düşünmüyordum. Yavaş yavaş yürüdüm. Hakikaten yatağı boş ve açık duruyordu. Yorganlar ayak uçlarına toplanmıştı. Bu bozulmamış yatağın büyük sırrına dikkat etmekten kendimi alamadığımı itiraf ederim. Yatağa girilmişti fakat yatakta o kadar karmakarışık bir sükûnet vardı ki, birisinin burada dakikalarca can çekiştğini iddia edebilirdim. İki tarafına dönmüş yahut birisiyle gırtlak gırtlığa boğuşmuştu. Kulaklarımı yavaş yavaş bu yatağın gizli hareketlerine vermekten kendimi alamadım. Garip birtakım hırıltılar duyuluyordu. Yatağı altüst ettim, bir tarafa gizlenmiş bir aletin hissini aldatmak istediğine hükmediyordum. Fakat hiçbir şey yoktu. Pencereye koştum. Kapalı camlar, odanın içerisinde bir kaya gibi sükûnet içindeydi. Açıp geceyi dinledim. Bahçenin uzak köşelerinde aydınlık bir ay şavkı altında kanat çırpışlarından başka bir şey gözüküyordu. Ve yarasalar, ansızın, o kadar delice bir çılgınlıkla uçuşmaya başladılar ki, odanın içerisinde birdenbire titrediğimi hissettim; pencereleri kapamıştım.

“Geceyi sabaha kadar nasıl geçirdim? Bu tuhaftır. Eğer bir gün ölümle bir oda içerisinde kapalı kalacağımı söylemiş olsalardı, bunu gülümsemekle kar-

şılayabilecektim. Çünkü ölümü düşünmüş ve hayaletlerin en korkuncunu zihnimde yaşamıştım. Kaldı ki, ondan o kadar korkmaklığımıza rağmen, ölüm bir yaprak kadar taze ve bir su gibi hafiftir.

“Kazaya uğramış delikanlının akıbetini Permos Manastırı’nın ön tarafındaki yarasalar mahzeninde çözeceğimi biliyordum. Sabahleyin kendimi orada bulduğum vakit mahzenin büyük taş kapısı önünde birisi boylu boyunca uzanmış yatıyordu. Onu uzaktan görmüş olsaydınız, güneş altında kendisini topraklara vermiş zannedecektiniz. Ayaklarını saran yapraklar o kadar yeşildi ki, toprakların üzerinde arkası güneşe karşı, yavaş, yavaş uyuyordu. Parmaklarımla onu uyandırmak için hafifçe ittim. Bir ağaçtan daha sert gözüküyordu. Ve hiçbir vakit parmaklarımın bütün kuvvetiyle ona dokunamadığımı hissediyordum. Yüzü yeşil bir çiçek dalı içerisinde saklı duruyordu. Kulakları bu yeşil dalların altında rüzgâr ve kuş seslerini işitmek için açık bırakılmış gibiydi. Sadece elleri –onları hatırlıyorum– sımsıkı ve kilitliydi. Birdenbire yüzünden bu yeşil yaprakları bir tarafa çekmek, hakikati orada öğrenmek arzusundan kendimi alamadım. Gözlerinden daha başka bir şeyi merak etmiyordum. Niçin gözlerini merak ediyordum? Bunu kendi kendimde meydana çıkaramamışımdır. Fakat bunu arzu ediyordum. Yaprakları çektim. Bu gözler, damarlarının içine kadar, bir iske-

let gözlerinde olduğu gibi iyice oyulmuştı ve çürümüş yanaklarında siyah bir yarasa pençesinin izleri gözüküyordu.”

Profesör bir sigara nefesi kadar kısa bir dakika birdenbire durdu. Koltuğunun bir tarafında, sarı pijama, gözlerimin önünde hâlâ kımıldayarak gözüküyordu. Birçok defalar söylediğim gibi içi alınmış bir yılan derisi kadar bu sarı pijamanın hayaletini kendimden uzaklaştıramamışımdır. Onu daima, odaya girdiğim ilk dakikalarda olduğu gibi görüyordum. Kımıldıyordu ve ansızın, bir fırtına gecesinden sonra yeniden imal edilen kazazede delikanlının yavaş yavaş kaybolmuş hüviyetine gireceğini düşünüyordum. Profesör “Evet,” diye devam etti.

“Üzerinden iki ay geçmiş olmasına rağmen bir cüzamlı derisi kadar parça parça dökülmüş etlerin üstünde bu siyah yarasa pençesini hâlâ görür gibi oluyorum. Yüzünün iki tarafında ve tam oyulmuş gözlerinin altındaydı. Fakat aramızda dolaştığı dakikalarda olduğu gibi gözlerini kırpmaksızın bana doğru baktığını hissediyordum. Birdenbire dudakları yavaş yavaş kımıldayacak, Permos Manastırı’nın kapısında bir ceset hâlinde yatmasına rağmen gözlerinin alt tarafındaki siyah yarasa pençelerinin esrarını kesik kesik anlatmaya çalışacaktı. Bunu her saniye

için baş ucunda hissediyordum. Belki de ayakta do-laştığı günler bile bu kazaya uğramış delikanlı, ara-mızda canlı olarak yaşamamıştı. Bir ruh da değildi. Sadece ölür lmez toprağın altına girmeyerek etleri-ni aramızda dökmek isteyen bir lyd. Ve korkunç bir cerrahın neşteri, bizimle konuştuğu dakikalarda sinirlerini yavaş yavaş ayıklamaya başlamıştı. Bu si-nirler ince bir kıskaçla derisinin altından birer birer alınıyordu. Kıskaç kalbine doğru her dakika biraz daha yaklařtıķa yüzünü müthiş bir sarılığın kapla-dığını görüyorduk. Fakat bu görünmez cerrah Per-mos Manastırı'nda kim olabilirdi?

“Hiçbir vakit bu cerrahı o kadar düşünmediğimi de itiraf ederim. Siyah iskelet gözlerin altında bir ya-rasa pençelerinin damgası hakikati beyaz bir kâğıt gibi ortaya koyuyordu.

“Bununla beraber ilk defa olarak sinirlerimin bir-denbire gerildiğini hissetmiştim. Sabahın bütün ay-dınlığına rağmen, bir çığlık gibi içeriye fırladım.

“Kazaya uğramış delikanlının yüzünde bir yarasa işaretiyle Permos'a yıkıldığı dakikalardan sonra ne düşünüyordum? Bu canlı ölünün kızımla beraber yaşadığı dakikalar, dudaklarının vücudunda bıraktı-ęı izlerden başka bir şey beni harekete getirememiş-tir. Onları şimdiye kadar görmemiş miydim? Belki? Hakikatte hiçbir şey olmadığını biliyordum? Fakat belki diyorum. Çünkü hiçbir şeyin normal bir kanun

içinde geçmediğini hissetmiştim. Geceleri Permos'ta kol kola dolaştıkları dakikalar... Demek ki ölüm onu kolları arasına almıştı. Öpmüş ve hatta yatağına bile çekmişti. Birdenbire kızımın oturduğu kapıyı açtım. Beni hissetmedi. Aynaya bakıyordu. Kapıda bir saniye durdum. Tıpkı bir Mister Jeckyl gibi bu aynanın önünde yavaş yavaş değişeceğini bekliyordum. Belki de hiçbir ilaç bile almayacaktı. Çünkü ölümün onu değiştirebilmek için ruhuna kadar sokulduğunu düşünüyordum. Fakat bir dakika birdenbire arkaya döndü.

“Baba?”

“Ona doğru yavaş yavaş yürüdüm. Avuçlarım başını içerlerine alabilmek için havada yavaş yavaş titriyordu. Gözlerine dikkatle, bütün gölgeleri bir tarafa iterek ve içerlerinde dolaşan ölümü olduğu gibi görmek için dikkatle bakıyordum. Hiçbir şey yoktu. Avuçlarımı bu yüzde yavaş yavaş gezdirerek saçlarını arkaya doğru ittim.

“Baba,’ diye fısıldıyordu. ‘Bende ne arayabilirsiniz?’

“Boğuk bir hırıltı ile ‘Hiç,’ dedim, ‘hiçbir şey!’

“Kızımın hastalığına ait size anlatmak istediğim şeyler arasında, birdenbire Permos Manastırı'nın akşamlarına gelmek lüzumunu duyduğum vakit, ister istemez, görünmez bir cerrah diye bahsettiğim bir yarasayı hatırlamak mecburiyetinde kalıyorum.

Şimdiye kadar bu yarasanın kızımın hayatına girmiş olan hikâyesini unuttum mu? Zannetmem. Sadece birçok romancıların anlattığı birtakım garip vakalarda olduğu gibi onu birdenbire şuurumun bir tarafına çekilmiş buluyorum. Bir yarasa... (Profesör bunu tekrarlıyordu.) Evet, bir yarasa ve doğrudur.

“Her akşam kulenin penceresini açtığım zaman bunu görüyordum. Permos Manastırı’nın bir tarafından yaprakları bir kurşun gibi delerek birdenbire ileriye doğru atılıyordu. O kadar hızla uçuyordu ki, yeşil Permos yapraklarının bu hızdan delik deşik olarak birer birer düştüğü hissediliyordu. Kanatlarının arkasındaki bu yeşil yaprak rüzgârını, kızımın başı üzerine gelinceye kadar orada görüyorum. Sonra birdenbire alçalıyor ve yavaş yavaş o kadar iniyordu ki, yeniden havalandığı zaman bu kanatların kızımı sımsıkı kucaklayarak havalandıracağını zannediyordum. Fakat orada sükûnet içinde oturuyordu.

“Nitekim daha iki gün evvel, Prama’nın küçük patika yollarında, bütün tabiatı aslından daha büyük bir aydınlık içinde gösteren bir güneşten başka hiçbir şey yoktu.

“Ansızın Prama’nın tekinsiz kayalarına doğru kızımı bir at üzerinde uçuyor buldum fakat aynı dakikada ona derhal bağlamak, onu olduğu yerde zaptetmekten kendimi alamamıştım. Bana öyle geliyordu ki, bir at üzerindeki bu büyük hızı hiçbir vakit elle-

riyle zaptedemeyecek, denizin uçsuz bucaksız gözüken nihayetinde hafif bir su genişlemesinden sonra kayboluv erecekti. Fakat düşündüğümü yapamıyordum. Eşyaların en umulmayacak netliğine rağmen sesim bir hırıltıdan farksızdı.

“Bir dakika, kazazede delikanlının hayatında olduğu gibi, birdenbire kendimi kaybederek bir karaltı yahut bir tayf hâline geldiğimi hissettim. Delikanlı böyle bir hareketi kendisinde daima iddia etmiştir. Titriyor ve gözlerime inanamıyordum. Fakat ileride, kızımın tam başı üzerinde, iki tarafa açılmış bir kuş kanadından başka bir şey gözükmüyordu. Başının üzerinde ve tıpkı bir silah kadar oraya süratle alçalıyordu. Bu müthiş alçalmaya karşı gözlerimi birdenbire kapamayı düşündüm. Fakat böyle bir hareketin kızımı hiçbir vakit kurtaramayacağını biliyordum. Tıpkı kazaya uğramış delikanlıda olduğu gibi bu yarasa pençesinin yanaklarına kızıl bir damga kadar şiddetle vurarak gözlerinin birer birer oyulacağını hissettim. Yarasalar. Yirmi beş seneden beri onlarla uğraşmaklığım a rağmen yarasaların sırrını henüz öğrenememiştim. Bütün kuşların arasında size en vahşi bir kuşu soracak olurlarsa derhal yarasayı gösterebilirsiniz. Nitekim hepsini birer birer tanıdığım hâlde onları itaate getirecek bir sihir elde edemiştim. İçeriye koştum. Bir silah... Kızımı bir silah-tan daha başka bir şey kurtaramazdı. Ellerimi büyük

bir kuvvetle kazaya uğramış delikanlıyı yok etmek için düşündüğüm bir silaha doğru uzattım. Ateş ve kurşuna tapınacak kadar kendimde heyecan buluyordum. Kulenin denize bakan penceresini daha ziyade açtım. Cam kanatlar birdenbire arkaya dayanmıştı. Silahı çevirdim. Aşağıda küçük kulübe kapısı ardına kadar açık duruyordu. Eşiklerinde, Permos Manastırı'ndan fırlamış ince bir ışık gözüküyor, yan tarafını çeviren denizin sesi uzaktan uzağa işitiliyordu. Gözlerimi daha ziyade silaha yapıştırarak tetiği çektim. Her şey gözlerimin önünden uçuyor gibiydi? Bir el, iki el, vızıltılar, netliğin içinde bir yağla kayar gibi uçtu. Hedefi araştırdım. Denizle ufkun birleşik gibi bana birdenbire uzaklaşmış noktasında bir şey döndü. Yalnız onu görüyordum. Havada iki takla attı. Bir tepenin üzerine düşer gibi hızla, kaya ve toprakların üzerine cansız kendisini bıraktı.

“Aşağı yukarı yarım saat kadar sonra Permos Manastırı'nın ihtiyar bekçisini kapıda birdenbire titriyor buldum.

“‘Ne var?’ diye atıldım. ‘Menhus adam. Çünkü bir felaket haberinden başka Permos'ta hiçbir şeyi bana haber vermezdi.’

“Kendisinin bile zor işitebileceği kısık bir sesle ‘Bir kaza,’ diye fısıldadı. ‘Yetişiniz.’

“‘Nasıl?’ diye konuştum, ‘Bir kaza mı?’

“‘Evet,’ dedi, ‘kızınız.’

“O kadar acele ediyordu ki, bu son kelimeyle bana her şeyi söyledikten sonra, bir kuş çığlığıyla odamın içerisinden birdenbire kaçacağını düşündüm.

“‘Kızım!’

“Dışarıya fırlamıştım. Taşlıkta, her vakit oturduğum bir sedir üzerine, arka üstü upuzun yatırmışlardı. Gözleri kapalı ve yavaş yavaş sayıklıyordu. Neler söylüyordu? Kulaklarını bu hafif fısıltılara doğru uzattım fakat hiçbir kelime anlayamıyordum. Sadece gözlerinin kapalı olmasına rağmen, üzerlerindeki şeylerin ara sıra şiddetli ürpermelerle uzanıp kısaldığı görülüyordu. Kulaklarımı bu sesleri elde edebilmek için biraz daha açtım. Hiçbir şey... Anlıyorsunuz? Aradan kırk sekiz saat geçmesine rağmen bu fısıltılardan hiçbir şey elde edememişimdir. Fakat bir dakika onu dinleyecek olursanız, belki ne söylediğini bulup meydana çıkarabilirsiniz. Çünkü kızımın hastalığıyla beraber Permos'taki bütün sırların bu fısıltılarda yaşadıklarını biliyorum.”

Birdenbire odanın dış tarafındaki kuş çığlıklarını bir tarafa bırakarak hafif bir hırıltı işitildi. Profesör “Uyanıyor!” dedi. “Onu muayene edecek misiniz?”

Ayağa kalktım.

Oda bir saat kadar evvel içeriye girdiğim zaman beni birdenbire sarmış olan aynı kızılık içindeydi. Fakat daha içeriye girer girmez kazaya uğramış de-

likanlının müthiş ve sarı hayaletini, siyah çamların arkasında birdenbire görüyor gibi lacivert perdenin ön tarafında irkilmişim. Ve hiçbir vakit profesörün anlattığı şeylerde, bu kazaya uğramış delikanlıyı düşünmekten kendimi alamıyordum. Sarı bir hayalet... Bunu daima hatırlayacağım. Yüzünün bütün şiddetini camlara dayamış, âdeta odanın kızıl rengini bu müthiş sarılık istila ediyor gibi onu camların arka tarafında görüyordum. Gözleri, yuvarlakları içinde oynuyordu ve tam bu gözlerin altında siyah bir yarası pençesinin yüzünü tırmaladığını hissediyordum.

“Perdeler,” diye fısıldadım. “Perdeleri kapayınız!”

Ve bitkin bir ürpermeyle hastanın yanı başına sokuldum. Bugün, ölümü birdenbire anlamış olanların gözlerinde meydana çıkan sükûneti bu gözlerin içerisinde hatırlıyorum. Fakat hiçbir vakit bu gözler açık değildi. Sadece göz kapaklarının altında, durulmuş bir deniz kadar engin bir şeyin hareketsizliğini görüyordum ve hiçbir şey orada kımıldamıyordu. Belki de bunu yaptığı dakika, bıçaklanan bir kalp gibi müthiş bir çırpınma içinde kalacağını anlamıştı. Ellerimi nabızlarına doğru uzattım. Ilık bir su içerisinde bırakılmış kadar yorgun ve o kadar ağır atıyorlardı ki parmaklarımın ucunda bu iki nabzın ansızın duracağını zannettim. Yavaş yavaş onları yatağın bir tarafına bırakırken kulaklarımı göğsüne doğru verdim. Neler geliyordu oradan? Bir ses... Yahut hafif bir hı-

rıltı. Bir iskelet kafesinden başka bir şey olmayan bu göğsün içinde âdeta canlı bir kuş vardı. Sarı birer kemikten yapılmış göğsü parmaklarının ortasında kanatlarını hareket ettiriyordu. Birdenbire bu ölü kemikleri kanatlarıyla parçalayarak, dışarı fırlayacak, odanın içerisinde bir yere konabilmek için o kadar hızla dönecekti ki, kazaya uğramış delikanlının camların dış tarafında işitir gibi olduğum kahkahası bu kanatların büyük çırpıntısına karışacaktı.

“Yeter,” diye konuştum. Ve derhal “Evet,” diye döndüm profesöre. “O kadar mühim bir şey değil.”

Sonra yavaş yavaş yan gözlerimle Permos Manastırı’nın ihtiyar bekçisini aradım. Kapının bir tarafına siyah bir gölge gibi çekilmiş duruyordu. Profesöre soracağım şeyleri bir tarafa bırakarak “Siz,” dedim, “acaba hastayı nerede buldunuz?”

İhtiyar bekçi, Permos Manastırı’nda geçen bu dram içerisindeki büyük rolünü anlamış gibiydi.

“Permos Manastırı’nın hemen yanı başında yatıyordu. Eğer silah sesini duymamış olsaydım vurulduğunu araştırmayacaktım. Çünkü kazaya uğramış delikanlıda olduğu gibi toprakların üzerinde uyuyor gözüküyordu. Bununla beraber bir dakika yarasını araştırmak istedim. Fakat hiçbir şey, en küçük bir çürük bile gözüküyordu. Sadece onu getirmek için ittiğim zaman sayıklıyor gibi sesler çıkarıyordu ve bugün olduğu gibi gözleri kapalıydı. Bir dakika, bu

kaza yerini gözlerimle iyice tespit edebilmek için etrafı araştırmak istedim. Hemen bir iki adım ötede, kanatları kurşunla delik deşik olmuş bir yarasa yatıyordu. Bununla beraber, yerde yavaş yavaş sürünerek kımıldadığını görüyordum. Ellerimi ona doğru uzatarak avuçlarımın içine almak istedim. Fakat aynı dakikada süratlerin en büyüğü içinde birdenbire havalanmıştı. Permos Manastırı'nın tam üzerinde büyük daireler çizerek dolaşüyor ve manastırı müthiş bir çığlık içinde bırakıyordu."

"Evet," diye kestim, "saatin kaç olduğunu tahmin ediyorsunuz?"

Profesör "Akşam üstü," diye atıldı.

Uşak "Evet," diye konuştu. "Akşamdı."

"Tuhaf," diye ikisini de önledim. "Vaziyet öyle gösteriyor ki bir korkudan başka bir şey değil."

Profesör "Bir korku," diye konuştu. Sonra birdenbire "Kızımın sıhhati hakkında bana doğru söylemeye mecbursunuz," diye atıldı.

Ansızın geri çekilmiştim.

Mecbursunuz.

Bu sesi hatırlıyorum? Fakat hiçbir vakit ona bir ses demek aklımdan geçmiyor.

Mecbursunuz!

"Evet," diye konuştum ve sükûnetle söylüyordum. "Mecburum. Fakat bana itimat ediniz. Bir korku... Başka hiçbir şey değil."

Profesör kızının ayak ucunda, gözlerini bir saniye kapadı.

“Bir korku,” diye tekrarladı. “Bir yarasa korkusu.”

Fakat aynı dakikada “Yirmi seneden beri onu tanıyordu,” diye ilave etti.

Bunu tane tane söylemişti.

“Fakat silah,” dedim, “attığınız silah seslerini unutuyorsunuz.”

Uşak “Zannetmiyorum,” dedi. “Başka bir şey var.”

Profesör aynı hareketle yanıma gelmişti. Kendisinde yaşayan sırların en büyüğünü kulaklarıma fısıldar gibi “Unutmayınız!” dedi. “Onu kurtardığınız takdirde bütün servetimi size derhal vermeye hazırım!”

Geceyi profesörün evinde geçirdim.

Sabahleyin kapımın birdenbire vurulduğunu işitiyordum.

“Eğer hazırsanız, Permos Manastırı’nı gezebiliriz.”

Bunu profesör söylüyordu. Üzerinde beyaz bir iş gömleği vardı. Ayaklarında beyaz iskarpinlerle daha ziyade derbi yarışlarını seyreden bir lort kadar bana şık gözükmüştür.

“Nasıl isterseniz,” dedim. Çünkü onun istediğinden başka bir şey yapamayacağımı biliyordum.

Eylül nihayetinin Permos Manastırı'ndaki parlak güneşini hatırlıyorum. Yanımda konuşmuyordu yahut beni kendi kendime bırakmıştı. Birçok sırları arabanın içerisinde çözecekmişim gibi o kadar tuhaf bir hâli vardı ki, gecenin bütün hadiselerini unutarak profesörün birdenbire kendine çekilmiş olan bu tabiatını meraka başlamıştım. Fakat geçtiğimiz yollarda her şey bizim bildiğimiz dünyadan daha başka türlü, garip bir aydınlık içinde gözüküyordu ve hiçbir şeyi kendi kendime tahlil edemiyordum.

Birdenbire, denize inen tepelerin alt tarafında büyük bir vadiyi parmaklarıyla işaret etti.

“Manastır,” diye konuştu. “Permos Manastırı.”

Bir tepenin eteğini dönüyorduk. İki tarafı müt-hiş kaya parçalarıyla yukarıya doğru dimdik uzanı-yordu. Kayaların arasında sarı katırtırnakları gözüküyor, bir iki dağ yoncası güneşin altında hafif bir rüzgârla sallanmaya çalışıyordu. Parmaklarıyla işaret ettiği yere, manastırın bin seneden beri bir ölüm hayaletinden kurtulamadığı karanlık vadiye doğru baktım. Beyaz bir kuleden başka görünürde hiçbir şey yoktu. Sadece, yeni yapılmaya başlamış vahşi kulübeleri gibi birtakım küçük ve bodur kulübeler gözüküyordu.

Profesör “Evet,” dedi, “Hindistan'dan getirdiğim kuş çeşitlerinin bulunduğu yer!”

Kulübelerin etrafını taş bir duvar çevirmişti. Ara

sıra yüksek ağaç dallarıyla kesiliyor, inişli yokuşlu tepelerde ona birdenbire yaklaşmışken, vakit vakit uzaklaşıyor gibiydik.

Kulaklarımın bütün bu dakikalarda birdenbire aldığı vahşi bir musikiyi, bugün imkânı yok kendimden uzaklaştıramıyorum. Vahşi bir musiki. Fakat hiçbir vakit, bu kelime ile bana karşı yuvarlana yuvarlana gelen kuş seslerini anlatamayacağımı da biliyorum. Her şey, vakit vakit bir ıslık sesinde yahut bir kurşun vızıltısında olduğu kadar korkulu duyuluyordu. Âdeta bir yılanın bir kuş sesinde ıslık çaldığını işitiyordunuz. Fakat hiçbir vakit bir yılanla olduğu gibi bu ses kesilmiyordu. O kadar büyük bir sahayı baştan aşağı kaplıyordu ki, derilerimin dikenleştiğini hissediyordum.

Fayton bir dönemeçte birdenbire durdu:

“İnebiliriz,” dedi profesör.

Arabadan atladım.

Yol, bir uçurumun kenarında birdenbire sağ tarafa sapmıştı ve dört adım kadar ötede bahçenin taş kapısı gözüktüyordu. Üstü yabani otlarla o kadar örtülmüştü ki senelerden beri buraya tek bir insanın bile uğramadığını zannederdiniz.

Profesör “Ümit ederim ki,” diye konuştu, “sizi merak ettiğiniz bir yere getiriyorum.”

“Evet, Papa Dokuzuncu Clemente’in daha iki yüz sene evvel arzu ettiği yer!”

“Doğrudur,” diye birdenbire kesti sözümü. “Papa dokuzuncu Clemente hayatının son dakikalarında bundan başka bir şey düşünmemiştir. Eğer Girit’te çıkacak herhangi bir ihtilale karşı vadettiği yardımları hatırlayacak olursanız bunu hiçbir vakit papanın hayatında uzak bir ideal olarak görmeyeceksiniz. Çünkü Papa Dokuzuncu Clemente, Çanakkale Boğazı’ndan geçecek bir yolun kendisi için mutlaka Girit’e uğraması lazım geldiğini biliyordu. Clemente...”

Profesör bunu o kadar manalı bir şekilde heceleyerek söylüyordu ki, Clemente’in hayatında benim bildiklerimden daha başka birçok şeylerin bulunduğunu anlıyordum. Aynı imalı tavırla heceleyerek “Evet,” diye konuştu. “Dokuzuncu Clemente...”

Sonra birdenbire “Herhalde,” dedi. “Papa dokuzuncu Clemente’in nasıl öldüğünü tarihte okumuş olacaksınız.”

“Hayır,” diye cevap verdim. Ve hakikaten Clemente’in ölüm vesikalarına ait yazılmış hiçbir tarih yazısından haberim yoktu.

“Tuhaftır,” diye izah etti profesör. “Eğer hayallerimin bir dakika önlerine geçemeyecek olursam Papa Dokuzuncu Clemente’i Permos Manastırı’nda kazaya uğramış delikanlının hayaletinden daha başka türlü düşünemeyeceğim. Belki... Belki de Papa Dokuzuncu Clemente, tuhaf bir ölüm hareketiyle

Permos'a gelmiş olabilir. Çünkü bütün arzularına rağmen bunu yapamamıştı. Halbuki bir havariydi. İsa'dan daha büyük bir havari ve hayatının son günlerinde yegâne düşündüğü şey mavi taşı bir gün parmaklarına geçirebilmek için bir haçlılar seferi yapmaktan başka bir şey değildi. Bu mavi taşın kıymetinin ne kadar olduğunu tahmin edersiniz?"

Profesör tıpkı tabiat âlimi William Cooks'un koleksiyonlarına biçtiği kıymeti sorar gibi soruyordu.

"Evet, ne kadar tahmin ediyorsunuz? Ümit ederim ki bizzat taşın sahibi olan Andronikos bile hiçbir vakit bunu bilmiyordu. İki milyon dolar! Bununla beraber papanın size anlatacağım ölümünü unutmuş değilim. İsterseniz bu ölümün şeklini benden işittikten sonra Permos Manastırı'na uğradığını bile iddia edebilirsiniz. En yakın kardinallerden birinin 1810 senelerine doğru neşrettiği bir hatıra kitabında bu ölüm en ince noktalarına kadar anlatılmıştır ve korkunçtur. Papa, Vatikan'ın bir odasında bütün perdeleri kapattırmıştı. Öleceğini biliyordu. Birtakım sesler, kuş ve yarasa sesleri, her şeyden, tabiattan uzak olmasına rağmen bütün duvarları delerek kulaklarına kadar yavaş yavaş sokuluyordu.

Papa Dokuzuncu Clemente bu seslerin daima kütüphanesindeki küçük bir dolaptan sızdığını iddia etmiştir. Küçük bir dolap. Bu dakikaların tarihçe

hiçbir vakit unutulmayacak olan hikâyesini anlatan kardinal 'Bütün korkularıma rağmen,' diye söylemiştir, 'papanın ruhunun istirahati için bu dolabı açmaktan başka çare bulamamıştım. Hakikatte oradan hiçbir şey işitmiyordum fakat papa bunu iddia ediyordu. Anahtarı bana uzattı. Onu boğunuz, dedi, çünkü nefesimin bu seslerle tıklandığını hissediyorum. Anahtarları titreyerek aldım. Eğer renk zapteden bir makine icat edilmiş olsaydı, yüzümü katıyen tanımayacağımı iddia edebilirim. Fakat papaya merbutiyetim vardı. Anahtarları çevirdim. Heyhat... içeride bir kitap, 1340 ile 1450 arasında yazılmış bir Bizans tarih kitabından başka hiçbir şey yoktu."

Birdenbire profesörün hikâyesini yarıda bırakarak "Nasıl," dedim, "bir tarih kitabı mı vardı?"

"Evet," diye cevap verdi profesör sükûnetle, "bir tarih kitabı. Ve şüphesiz Permos Manastırı'nın esrarını anlatan tarih kitabıydı. Nitekim sabaha karşı saat dört sularında Papa Dokuzuncu Clemente gözlerini kapadığı vakit kardinal yazıyor ki, gözlerinin altında, birdenbire siyah bir kanat hayaleti kımıldamaya başlamıştı."

"Şu hâlde," dedim, "yalnız kazaya uğramış delikanlının ölümü bu şekilde olmamıştır."

"Belki... Fakat kızım? Ne dersiniz, böyle bir ölümden onu kurtarabilmek için kendinizi kuvvetli buluyor musunuz?"

Profesöre cevap vermedim.

Bir eylül gecesinin saat iki sularında içerisine karıştığım bir hikâyede bütün vakaların ben gelmeden çok daha evvel nihayete ermek üzere olduklarını anlamıştım. Şu hâlde niçin içerlerinde bulunuyordum?

Hiçbir vakit bu hikâyede benim üzerime düşen sırları bizzat ben bile çözememişimdir. Sadece dakikadan dakikaya olacak bir vakanın nihayetine erdiğimi hissediyordum.

Profesör “Ne dersiniz,” diye tekrarladı. “Kızımı kurtarabilmek için kendinizde bir kuvvet bulabiliyor musunuz?”

Ve aynı dakikada “Bunu soruyorum,” diye ilave etti. “Çünkü dün gecedен beri sizden başka hiç kimseye itimat edemiyorum.”

Profesöre teşekkür etmekle beraber Permos Manastırı’ndaki kitabeyi görmek istediğimi söyledim.

İmparator Jüstinianus’un kitabesi beyazlığını hiçbir vakit kaybetmemiş mermer bir levha üzerine yazılmıştı ve tıpkı Permos Manastırı’nın kapısında olduğu gibi baştan aşağı yapraklarla sarılmış gözüküyordu. Profesör bu Latince ibareyi büyük bir sükûnetle ve tane tane okudu.

Ziyaretçi,

İmparator Jüstinianus'un hastalar ve ölümler için yaptırdığı bu huzur ve ebedi istirahat evini ziyaret ettiğin dakikalarda, umarım ki manastırın esrarını meydana çıkarmak istemeyesin. Çünkü bu senin hayatına mal olacaktır. Yalnız burasının bir mezarlık, tedavilerine imkân olmayan hastaların bir mezarlığı olduğunu bil. Gözleri dünya nimetlerine karşı kapanmış binlerce ölü, toprakların altındaki bu huzur yuvasında ellerinle rahatsız edilmemekten başka bir şey istemiyorlar.

Kitabe toprağın üzerine hemen bırakılmış gibi duruyordu. Profesör taşa bir fiske bile dokunmadan yavaş yavaş geri çekildi. İkimiz de kitabenin üzerinde işaret edilen ve tedavisine imkân olmayan bir hastalığı düşünüyor gibiydik.

"Eğer," dedim, "Vatikan Kütüphanesi'ne aşırılmış kitabı hatırlıyorsanız İmparator Jüstinianus'un bu ölümler evini nasıl bir maksatla yaptırmış olduğunu meydana çıkarabilirsiniz. İmparator Permos Manastırı'na yalnız siyasal hasımlarını sürmüyordu. Jüstinianus'un hayatında bu işkence vakaları ölümeye yaklaştığı dakikalarda başlamıştır. Çünkü bizzat kendisinin de bir gün Permos Manastırı'nda öleceğini düşünüyordu. Nitekim manastırın baş rahibi-ne yazdığı bir mektubu hatırlamanızı isterim. 'Beni koruyunuz,' diyordu, 'bu ölüm korkusu müthiş şey!'

Fakat ölecek insanları keşfetmek için baş rahipte hiçbir sır yoktu. Sadece Permos Manastırı'nda yaşayan yarasalar. Bütün felaketleri onların keşfederek meydana çıkardıklarını bilmeniz lazım.”

Profesör birdenbire heyecanlanmıştı.

“Şu hâlde,” diye konuştu, “kızımın öleceğini teslim ediyorsunuz.”

Profesörü ikinci bir defa daha cevapsız bırakmak mecburiyetinde kalmıştım. Çünkü daha aynı dakikada, Permos Manastırı'nın ihtiyar bekçisini birdenbire yanımızda bulmuştuk. İlk gece profesörü dinlediğim dakikalarda olduğu gibi bir hırıltı, yavaş bir hırıltı ile konuşuyordu.

“Doktor... Onu öldürüyorlar!”

Arabaya atladım.

Bugün, odaya birdenbire kendimi attığım dakikaları hatırlıyorum. Yatağın başucunda bir şey çırpınıyordu. Yahut iki kanat, iki yarasa kanadı, hastanın başını içerlerine almıştı. Bu kanatların sararmış bir maske yüzü sımsıkı kapadıklarını görüyordum. Sadece kanatların uçları kımıldıyor ve yarasanın bel kemikleri üstündeki iskelet başı hafif inişlerle alçalıp yükseliyordu. Birdenbire kapalı camların bir kurşun yemiş gibi kırıldıklarını işittim. Bir kurşun... Gözlerimin önünde bunu hiçbir vakit görmemiş fakat hissetmiştim. Bu kurşun, yarasanın camlara doğru fırlayan atılışında kulaklarımın dibinden bir vızıltı gibi

geçmişti. Ve sadece yayılan bir duman kadar geniş ve delik deşik olmuş iki kanadın kırık camlardan bahçeye doğru fırladığını görüyordum. Bu sürati hiçbir vakit unutamayacağımı biliyorum. Tıpkı profesörün bana anlattığı şeylerde olduğu gibi bir yıldırımdan daha hızlı uçuyordu.

Profesör bitkin bir sesle “Canavar,” dedi, “damgasını vurmuş!”

Yatağa doğru fırladım. Gözlerinin altında hafif bir kanat gölgesi gözüküyordu.

“Bir şey değil,” diye teselliye çalıştım. “Yorgunluktan başka bir şey değil!”

“Evet, bir yorgunluk.”

Fakat aynı dakikalarda camların etrafını aynı kanat sesleri yırtıyordu. Bir silahtan başka hiçbir şeyin bu kanat hareketlerinde neticeyi belli edemeyeceğine inanmıştım.

“Bir silah!”

Profesör birdenbire önüme geçmişti.

“Bunu yapmayınız,” diye atıldı. “Çünkü kızımın hayatını sizden başka kimseden beklemiyorum.”

Fakat hiçbir şeyi dinleyecek bir vaziyette değildim ve hakikati söylemek lazım gelirse profesörün bütün inançlarına rağmen, her şeyin Permos Manastırı’nda beslenen yarasalarda olduğunu biliyordum. Daha üç gün evvel tıpkı profesörün bir taşkınlık dakikasında çevirdiği silah gibi dalların arasında bir kurşun ka-

dar süratle gidip gelen yarasaya doğru silahımı çevirdim. Hedef isabet altındaydı.

Profesör “Ne yaptınız?” dedi. “Unutuyorsunuz ki bütün servetimi size vadetmiştim? Ne yaptınız? Kızımı kurtarabildiniz.”

Permos Manastırı’nın bekçisi “Evet,” diye konuştu, “vurulmuş!”

Birdenbire odanın içerisinde profesörün kızına döndüm. Yatağında bir mummyadan daha sarı gözüküyordu. Kulaklarımı kalbine doğru verdim. O kadar hafif atıyordu ki içerisinde bir zamanlar çırpındığını duyduğum bir yarasanın, bir cam üzerine yavaş yavaş sindiğini işitiyordum.

Profesör “Hikâyenin sona erdiğini görüyorum,” dedi. “Her şey bitti.”

Fakat aynı dakikada gözlerinin garip bir ışıltıyla bir anda yandığını fark ediyordum.

Mavi taş iki yarasa kanadının sımsıkı kucakladığı ölünün sarı parmakları üzerinde parıldıyordu.

SON

SONSÖZ

DEMOKAN ATASOY;

Çağdaş Türk Edebiyatı raflarında bir hayalet geziyor, adını koyamasanız da orada olduğunu hissedebiliyorsunuz. Köşebaşlarını tutanların günümüzde “Benim de korku yazan arkadaşım var!” deme yarışına girmesinin sebebi o hayalet fakat hikâye burada başlamıyor!

Konu, Kenan Hulusi Koray olunca bendeniz meseleye fena hâlde öznel ve önyargılı yaklaşıyorum. “Kenan Hulusi Koray kimdir?” diye merak edip, internet üstünden genel araştırmaya girerseniz, hepsinin birbirinden bir şeyler alıp verdiği üç beş yazı ile karşılaşılıyorsunuz.

Kısa yaşamı ve trajik sonu bir tarafta, eğitimi, Servet-i Fünun macerası, Yedi Meşaleciler ve ardından Vakıf Gazetesi’ndeki yükselişle beraber ‘gerçekçiliğe’ çark edişi diğer tarafta okunabilir. İşte size otuz yedi yıllık hayatın bir iki paragraflık özeti!

Kenan Hulusi Koray adını duyduğumda içimde yükselen iki duygudan ilki, onu geç tanıdığım için hissettiğim üzüntü, ikincisi ise kızgınlık. Neden mi? Gelin anlatayım...

Doksanlı yılların ikinci yarısında –internetsiz bir çağda– kendi yazma maceramı başlatmaya çabalar-ken edebiyatımızdan örnek alabileceğim kimselere ulaşamamamın sebebi sadece benim eksikliğim olmaktan öte ilgilendiğim konuların oldum olası hasıraltı edilmiş olmasıydı. Neyse ki o yıllar en azından yabancı çevirilerin –eksik aksak da olsa– hız kazandığı; King, Koontz, Harris gibi popüler isimlerin yanında Bukowski, Vian ve Kosinski gibi yazarların iyiden iyiye görünür olmaya başladığı zamanlardı ki, en azından aradığım karanlığın yayımlanabilir olabileceğine dair bir umut taşımama şans vermişlerdi. Korku tarafında bir kaynak bulmaya çalıştığım- da ise karşıma *Dehşetin Kapıları* ile çıkan Giovanni Scognamillo'nun İstanbullu olduğunu bile ancak yıllar sonra öğrenebilecektim.

Pislik, ölüm, karanlık ve insanların mantıkdışı korkularıyla ilgili yazdıklarımı yolladığım dergilerin cevap vermeye bile tenezzül etmediği, koca koca yayınevlerinin 'Yeni/Çağdaş Türk Yazar yayımlamıyoruz!' diye karşılık verdiği yıllardı bunlar. İşin arkasında ne Yeni/Çağdaş olmamın ne de Türk olmamın yattığını anlamam için yıllar geçmesi gerekecekti.

Benim hatam –tıpkı Kenan Hulusi Koray gibi– ‘gerçekçi’ yazmıyor olmamdı.

Dolayısıyla kızgınlığım, doksan-yüz yıl önceden günümüze dek varlığını sürdürmüş, ancak ve ancak ‘zorba gerçekçilik’ olarak adlandırabileceğim sistemin, ülkemizin ilk çağdaş korku yazarını ‘gerçekliğe’ döndürüşüne olmuştur. Bana kalırsa Kenan Hulusi Koray’ın korku yazması koskoca sistemin önünü kesmesi gereken bir problem olarak görünmeseydi belki bizlerin bunca yıl sonra halen ‘zorba gerçekçilik’le savaşmamız gerekmecekti.

Bugün geldiğimiz noktada, geç de olsa, onun trajik bir şekilde kısa kesilen üretken hayatının, kurtarılabilmiş meyveleri olan korku hikâyelerini okuyabildiğimiz için şanslıyız. Üretimi her yıl katlanarak artan korku eserleri Çağdaş Türk Edebiyatı raflarındaki yerlerini her genişletişinde bilin ki bunu başlatan biri vardı.

Adı Kenan Hulusi Koray’dı.

IŞIN BERİL TETİK;

Peki Kenan Hulusi Koray’ı, onun gibi tüm bu gerçekçilik zorbalığına rağmen korku türünde –kimi tek tük de olsa– kalem oynatmış çağdaşlarından ayıran ve kalemini Türk korku yazınında apayrı bir yere oturtan şey neydi?

Bu soruya tereddüt etmeden “Tekinsizlik” diyerek tek kelimeyle cevap verebiliriz.

İlk bakışta tekinsizlik ifadesi fazlasıyla basit ve yazarımızın eserlerini anlatmaya yeterli değilmiş gibi görünebilir. Ancak bir öyküde kahramanı bekleyen korkunun ve ardından gelecek olan dehşetin derinlemesine hissedilmesini sağlayan en önemli unsur, muhakkak ki cümlelere maharetle işlenmiş tekinsizliktir. Bilinmeyenin, müphemliğin, görünmeyen tehditlerin ve yadırgamanın yok ettiği emniyet hissinin yerini alan bu eşsiz duygu olmadan korku öyküsü var olamaz. Dolayısıyla bir korku yazarı için, öykülerinde o ürpertici, endişe dolu tedirginliği her seferinde tam anlamıyla yakalayabilmesinin, yeteneğiyle donattığı kaleminin ulaşabileceği, mesleğinin en mesakkatli, en yüksek zirvesi olduğu düşünülürse, bu ifade, o zirveye taht kurmuş Kenan Hulusi Koray’ın eserlerini ziyadesiyle tanımlamaktadır.

Elbette tekinsizliği hikâyelere ustalıkla nakşetmek hiç de kolay değildir. Bu huzursuzluğu yakalayabilmek için en başta anlatının atmosferini oluşturacak unsurları iyi seçmek ve can alıcı kelimelerle doğru şekilde aktarmak gerekir. Keza yazar bunu başardığında, hikâyesinin içine rahatça sızabilir ve naklettiği duygu örgüsüyle okuru sarıp sarmalayarak kolaylıkla kendi ürkütücü evreninin içine çekebilir.

Bu açıdan Kenan Hulusi Koray’ın eserlerinde

doğru atmosferin anlatı üzerindeki etkisini açıkça görebilirsiniz. Hikâye ne anlatıyor olursa olsun, akıp giden cümlelerin arasında önce yaratılan dünyanın tesirine kapılırsınız. Gotik edebiyatın alacakaranlığı-nı kullanmaktaki becerisiyle, sizi o gizeme bürünmüş meçhul maceraya atılmaya zorlar. Ve bu macera o kadar çekicidir ki evham ve tefekkürle attığınız her adımda, hayal ile gerçek arasındaki o ince çizgi git-gide bulanıklaşırken, bir yandan arkanıza bakıp durmaktan kendinizi alamaz ama diğer yandan bütün korkularınıza rağmen yola devam etmek istersiniz. Dört bir tarafında belli belirsiz gölgelerin kıpırdandığı, aklın deliliğe, deliliğin histeriye, histerininse ölümüne gömüldüğü bu yolculuk nihayet sona erip hikâye bittiğinde ise, bazen beklenmedik yanıtları bazense yeni soruları beraberinde getiren bu ürpertici serüvenin etkisini uzun süre hafızanızdan silemezsiniz.

Yazarın hikâyelerinde gotik edebiyatın ağırlığını tüm varlığıyla hissetmemize rağmen, anlattığı hadiseler ve yarattığı karakterler belirgin bir biçimde bizdendir. Gotik akımın desenlerini yerel kültürün motifleriyle öylesine maharetle birleştirmiştir ki, anlatının dışarıklı esini kolay kolay fark etmez; vampir, mumya gibi kültürlerarası yazına mal olmuş yaratıkların topraklarımızda yürüyor olmalarını yadırgamayız.

Hastalık, lanet, delilik, ölüm ve ölümden dönen-

ler gibi korku yazınının temel taşlarını iyi kullanan yazarımızın hikâyelerinde çoğu zaman neyin gerçek neyin hayal olduğunu bilemeyiz. Kim deli kim aklı başında? Anlatılanların ne kadarı doğru ne kadarı güvenilmez? Kahramanın başına gelenlerin sebebi ne? Olanların hangisi daha korkunç? Bütün bunları sonu görmeden kestirmek pek mümkün değildir. Hatta kimi zaman hikâyenin sonu, size tatminkâr bir kapanışla beklediğiniz yanıtı vermek şöyle dursun, bilakis sizi kocaman bir soru işaretiyle baş başa da bırakabilir. Ve işte, Kenan Hulusi Koray'ın kaleminin büyüğü de budur.

Yazarımızın, kendi karakterleriyle olduğu gibi, okuruyla da oyun oynamayı sevdiği bir gerçek. Hikâyeleri kolay okunup çabuk tüketilecek tarzda eserler değildir. Tersine, anlaşılır görünen eserlerinde bile ki kimisi baştan sona bir muammadır, olay örgüsünde her zaman ikinci hatta üçüncü bir ihtimal daha vardır. Bunun en iyi örneklerinden ikisi “Bir Garip Adam” ve “Tuhaf Bir Ölüm” adlı hikâyelerdir. Her iki hikâyeye de gayet akıcı ve basit görünen öykülerdir. Ancak derinlemesine bakıldığında, yazarın okuru anlatılanlardan farklı, bambaşka öyküler çıkarmaya teşvik ettiği açıkça görülmektedir. Bu tarzda öyküler çok boyutludur ve aslında ilk bakışta fark edilenden çok daha fazlasını vadederler. Dolayısıyla, böyle hikâyeleri tek okuyuşta özümsemek ve satır

aralarındaki sürprizi yakalayıp layıkıyla zevkini çıkarmak oldukça zordur.

Baştan sona muamma olan hikâyelerinden de bahsedecek olursak, bunun en iyi örneği sanırım “Bir Yarasa Bir Kıza Âşık Oldu” adlı öyküsüdür. Yukarıda bahsettiğimiz çok boyutlu anlatı stili bu öyküde tam anlamıyla bir bulmacaya, bir labirente dönüşmektedir. Labirentten çıkıp çıkamayacağınız meçhuldür, çıkmayı başardığınız takdirde bir başka labirente girme olasılığınız da vardır. Buna rağmen, anlatının okuyucusunda yarattığı bu kaos, esasen hikâyeyi unutulmaz kılan asıl unsurdur. Siz gerçekte ne olduğunu çözmeye çalışırken, öykü istemeden de olsa hafızanızda yer eder, unutmaya çalışsanız dahi zaman zaman kendini hatırlatmaktan geri kalmaz.

Kenan Hulusi Koray’ın insan psikolojisinin karanlık yanını iyi anladığını ve bu anlayışını hikâyelerinde etkileyici bir biçimde gözler önüne serdiğini söylemek gerek. Batıl inançların, takıntılarının, histerinin ve lekeli vicdanın insan üstündeki etkisini; insanın doğaüstüne karşı tepkisini, suça karşı eğilimini, yatışmaz açgözlülüğünü ve yersiz kibrini isabetle yansıtıyor. Yarattığı karakterler ne kadar doğal ne kadar normal görünürse görünsün, silüetlerinin altında daima insanı tedirgin eden, şüpheyi düşüren, şaşkınlığa uğratan bir şeyler var. Bu ikircikli mevcudiyet yalnızca insanlarda değil yazarın oluş-

turduğu mekânlarda da hissediliyor. Tatile gittiğimiz küçük bir köy, bir iki günlüğüne yattığımız tanıdık bir hastane, yol üstünde uğradığımız sıradan bir han, anca bayramlarda adım attığımız bir mezarlık yahut ziyaretçileriyle ayakta duran, belki de her gün önünden geçtiğimiz o müze; bütün bu mekânlar, yazarın hikâyelerinde alelade görüntülerinin ötesinde, yaşanacak kâbusların kaynağı, odağı hâline geliyor. Hatta belki bazen düşmanın ta kendisi de olabiliyor.

Koray'ın eserlerine bugünden baktığımızda, yazarın, korku anlatısının hayati temalarına oldukça hâkim olduğunu görüyoruz. Ölüm-ölümsüzlük, lanet ve kehanet, hayal ve delilik, açık-kapalı alan korkusu, suç ve gizem, doğaüstü varlıklar, yaratıklar ve daha nicesi. Korkunun vazgeçilmez detaylarıyla bezediği hikâyelerinin mühlik evreninde, gizemli hastalıkların, anlaşılamayan ölümlerin, sır cinayetlerin ve deliliğe sürükleyen sanıların köşeye sıkıştırdığı güvenilmez karakterleri; tekinsiz, kaotik ve ikircikli hadiseleriyle, Kenan Hulusi Koray'ın kalemi, Türk korku edebiyatının değeri geç anlaşılmış, nadide yapı taşlarından biridir. Her bir hikâyesi, işlendiğinde parıltısı ortaya çıkan değerli bir taş gibi, okudukça etkisini artırmaktadır.

Neticede diyebiliriz ki, Kenan Hulusi Koray Türk korku edebiyatı tarihinde eşine az rastlanır, gelecek nesiller için ebedi bir miras bırakmış, kıymetli cevherlerden biridir.

GALİP DURSUN;

Bir korku yazarı olarak Kenan Hulusi'nin hayatının en az yazdığı hikâyeler kadar ürkütücü olduğunu belirtmek isterim.

Demokan'ın bahsettiği gibi, yerli korku edebiyatının antik zamanlarında yaşanan talihsizlikleri, yazarın öykülerinde ve yayın hayatının dönemeçlerinde görebilirsiniz. Korku yazmanın beraberinde gelen bir parça hayal kırıklığına ve karşınıza çıkan edebi bariyerlere aşına iseniz Kenan Hulusi Koray'ın nelerle karşılaştığını üç aşağı beş yukarı tahmin edebilirsiniz. Üzeri örtülmüş bir yazar olarak eserleri uzun yıllar anlaşılamamış ya da görmezden gelinmiştir. Öykücülüğü ve yaratımları ise dahil olduğu oluşumlar ve gruplar ile paralel olarak değerlendirilmiştir. Oysa, İstanbul Erkek Lisesi ve ardından da İstanbul Edebiyat Fakültesi mezunu, kaleminden kan damlayan bu genç edebiyatçının söyleyecekleri geçmişle eleştirmekten ibaret değildir.

1928 yılında Sabri Esat Siyavuşgil, Ziya Osman Saba, Yaşar Nabi Nayır, Muammer Lütfi Bahşi, Vaffi Mahir Kocatürk, Cevdet Kudret Solok'la birlikte Yedi Meşale'yi yayınlılar. Yedi Meşaleciler'den biri ve şairlerden kurulu bu ekibin yegâne öykücüsü olarak sadece yerli edebiyatın köhneliğine karşı çıkmakla kalmaz. Aynı zamanda yeni ve ürkütücü bir türün temsilciliğine de soyunur. 20. yüzyıl başında

dünya çapında yükselişe geçen korku ve fantastik edebiyatın ülkemizdeki en cesur ve belki de tek kalemi olur. Zaman içinde bu cesareti kırılmış gibi görünse de eserleri çarpıcılığından bir şey kaybetmez.

Kenan Hulusi Koray'ın ilk eserleri ağırlıklı olarak çağdaş ama fantastik ya da tamamen masalsı dünyalarda geçer. Yazar bazen melankolik, biraz da merak uyandırıcı keşiflere çıkarır bizleri. Tuhaf ve uzak diyarların, gerçek olamayacak kadar büyümlü hikâyelerini aktarır. O yıllarda Mumya haberlerinin, kayıp diyarların, balta girmemiş ormanlarda gizlenmiş, bazen de hayret edilecek şekilde gözümüzün önünde duran sırların anlatılması meşhurdur. Ancak bu gibi öyküler o dönemde ülkemizde, hele de yerli bir yazar eliyle yazılan şeyler değildir. Hiciv ile sulandırılmış polisîyeler dışında pek yazılamayan bu garip hikâyeleri kaleme alan belki de tek öykücüdür. Kenan Hulusi Koray, Divan edebiyatının hâkimiyetine karşı çıkan, fantastik ve gotik hikâyeler yazan ancak bu öyküleri hamasi duygulardan uzak bir şekilde sayfalara döken bir genç yazardır. İlk dönem öykülerinde 1920'lerin fantastik ve tuhaf öykülerinin tadı vardır. Yazarlığının bu çağında 1930'lu yılların başında meşhur olan canavar filmlerinin etkileyiciliği göze çarpar.

İlerleyen yıllarda rengi biraz solan hikâyeleri çarpıcılığını artırır. Kenan Hulusi Koray'daki değişimi

açıkça görürüz. İlk hikâyelerinin içinde de hissedilen ancak belirgin olmayan karanlık birden gün yüzüne çıkmış gibidir. Genel edebiyat çevrelerince keşfedilmemiş, ümit vadetmeyen her Cihan Harbi dönemi genç yazarı gibi kasvet onun da ruhundan dolup taşmaktadır. Bu karanlık, zamanla iyice belirginleşir ve büyümlü hikâyelerden sıyrılıp Kenan Hulusi'nin kaleminin mürekkebine karışır; satırlarına akar. Ciddiye alınmak için verilen tavsiyelere mi uymuştur, yoksa ilk öğrencilik yıllarının hevesiyle yazdığı öykülerden mi sıkılmıştır, bilinmez. Anlattığı fantastik hayaller artık gotik sayılır. Belki de meslek olarak edindiği gazetecilikte gördüğü vakalar onu etkilemiş, karşısına çıkan yurt haberlerindeki kötülük onu büyümeye (!) zorlamıştır.

Kenan Hulusi Koray'ın eserlerini incelediğimizde yüzü batıya dönük, yenilikçi ve yeni kurulan cumhuriyetin inançlı kadrolarının sevdiği türden, genç bir aydın çıkar karşımıza. Ancak ele aldığı konular biraz kafa karıştırmaktadır. Zira bu genç adam, kendisi o konulara gönülden inanıyor ya da kapılmış gibi görünmese de ilericiliğine hâlel getirecek cinsten korkular anlatıyordur. Öykülerinde cinler, periler, şeyhler, kerametler yerine hayaletler, vampirler ve ölümden dönen mezar kaçkını canileri konu ediyor olsa da toplumun sorunlarıyla kafayı bozmuş bir editör nesli için onun yazdıkları âdeta bir kâbus sa-

yılır. Genç cumhuriyetin onurlu mücadelesinde kendisine önemli görevler düşen diğer genç kalemlerle saf tutan Kenan Hulusi neden böyle yapmaktadır? Kenan Hulusi Koray'ı sevseler de anlatmış olduğu hikâyelerdeki doğaüstülüğü pek kabul edemiyorlardır. Yer yer çocuksu bulup kendisinin olgunlaşmasını salık vermiş olabilirler. Yeri geldiğinde de böyle şeyler yazmaması konusunda uyarılıp kulağı bükülmüş olmalıdır. Ne olduğunu tam olarak kestirmek güç olsa da biliyoruz ki tarzı ve eserleri sorgulanır. Yazılarındaki değişim bu durumu açıkça belli eder.

1934 yılında Sadri Erten'in yanında Vakit gazetesinde çalışmaya başlar. Sadri Erten, yeni kurulan cumhuriyetin öncü ve sözü geçen kalemlerindendir. Aydınlanmacı, toplumcu gerçekçi bir yazardır. Kenan Hulusi Koray'ın Sadri Erten ile tanıştıktan sonra tarzı belirgin bir şekilde değişir. Kaleme aldığı makalelerde ve öykülerinde değişimi görebilirsiniz. Vakit'te yayınlanan öykülerinde yine karanlık vakalar anlatır. Ancak bu defakiler daha polisiye, daha gerçekçi, daha rasyonel ve doğaüstünü reddeden türde anlatırlardır. Cinai vakaları ise en kanlı, en kan donduran detaylarla anlatmaya bayılır. İnsan ruhunun derinliklerinde gizli kalmış sırları merak eder, *canavarın* psikolojisini anlamaya ve anlatmaya çalışır. Anlattığı vakaların en tuhaf, tekinsiz, sahipsiz taraflarına odaklanmıştır. Cin, peri, hayalet

hikâyelerinden ise uzak durur. Köyde, toplumun her katmanında geçen hikâyeler anlatmaya koyulur. Ne olduğunu bilmediğimiz günahların gizlendiği, kasvet dolu viranelere götürür okurlarını. Artık Vakit'in sayfalarını dolduran kasvetli hikâyelerinde toplumun DNA'sındaki karanlık genomu arar gibidir. Hikâyelerinde artık gerçekçilik hâkimdir. Kendisinden istenildiği gibi gerçekçi yazar ancak her satıra Kenan Hulusi Koray tarzı bir kasvet sirayet etmiştir. Öykülerin geçtiği köyler, şehirler, evler, kulübeler, ücra köşelerdeki hanlar, saraylar... hepsi de gerçek hayattan fırlamış gibidir. Keşfettiği bir şey onu yazım hayatındaki bir sonraki evreye taşımıştır. Kendisine dayatılan bu gerçekçi yazma meselesinden kârlı çıkmıştır denilebilir. Zira bu yeni bakış açısı yazdığı öykülerindeki dehşeti daha da etkileyici bir hâle getirir.

Kenan Hulusi Koray'ın anlattığı memleket hikâyelerinin en ürkütücü yanı olayları anlatış şeklidir. Bir muhabir titizliğiyle anlattığı öykülerinde kendi duygularına çok az yer verir gibi görünür. Şahitliklerle ve yaşadığımız dünyadan tanıdık bilgilerle desteklediği hikâyeleri gerçekten yaşanmış gibidir. O ise çoğu zaman sadece gören, filme aktaran ve hiç karışmadan aktaran bir kameradır sanki. Hikâyelerini anlatırken tarafsız, güvenilir bir anlatıcı rolüne bürünmeyi sevmektedir. Duygularını kelimelerinden uzak tutmaya çalışır; tasvir ettiği olaylarda

bir gazeteci / muhabir kesinliği mevcuttur. Genelde anlatılan Őeylere, olayların geğtiği coğrafyaya yabancı olduğunu hissettirir. Kendisine anlatılan ve aktardığını iddia ettiği hikâyelerden hiç etkilenmez, neredeyse duygusuz görünür. Yazarlığının bu evresinde gecenin getirdiği dehŐetlerden ziyade insan ruhunun karanlık dehlizlerini anlatmaya merak salar. DuruŐu, olgu ve vakaları ele alıŐı ise son derece çađdaŐtır.

Kenan Hulusi Koray'ın yazarlık hikâyesi tam olarak burada, kariyerinin bu döneminde kesilir. Onu, yazacağı daha nice öykü varken, çok erken sayılabilecek bir yaŐta kaybederiz. Yedek subay olarak askerlik görevini yerine getirdiği Adapazarı'nda tifüse yakalanır ve 1943 yılında, henüz 37 yaŐındayken aramızdan ayrılır.

Kenan Hulusi Koray'ın bu erken ölümü, ilerleyen yaşlarında iyice olgunlaŐacađından Őüphe duymadığım ve Türk Korku Edebiyatı'nın temellerini oluŐturacađına inandığım yeni öykülerinden bizi mahrum bırakmıŐtır. Yeniden keŐfedildiđi 2010'lu yıllara kadar, Metin Erksan'ın TRT için TV filmi olarak uyarladığı “Sazlık” öyküsü ve Prof. Dr. İnci Enginün'ün derlediği “Kenan Hulusi – Hikâyeler” derlemesi haricinde tamamen unutulur. Belki de aradan geçen zaman içindeki bu unutulmuŐluk, yerli bir edebiyatının korku türünde özgün ve çarpıcı öyküler yazabileceğine kimsenin inanmamasından ileri geliyordur.

2000'ler sonrası yerli korku edebiyatındaki atılımın Kenan Hulusi Koray ve eserlerinin tekrar gündeme gelmesinde ve korku hikâyeleri olarak okunmasında etkisi olduğunu düşünüyorum.

Kendisini saygı ile selamlıyor ve yerli korku edebiyatına hediye ettiği bu nadide öyküleri için kendisine şükranlarımızı sunuyoruz.*

* Kenan Hulusi Koray ve öyküleri hakkında daha fazla bilgi almak için Gerisi Hikâye Korku Konuşmaları'nın -podcast platformları üzerinden kolayca ulaşabileceğiniz- ilgili bölümlerini dinlemenizi öneririz.